זהב 18 קראט ויהלומים נקיים ב-18 תשלומים

רק בבורסה לתכשיטים

את יודעת
שהבורסה לתכשיטים,
היא המקום הטוב ביותר לרכישת
תכשיט זהב איכותי, משובץ ביהלומים.
כי בבורסה לתכשיטים את יכולה להיות
בטוחה שהתכשיט שלך הוא באמת זהב
18 קראט, משובץ ביהלומים נקיים,
מעוצב ברמה בינלאומית, בעל גימור
מושלם, מוחתם בחותמת מכון התקנים
ונושא תעודת אחריות מוכרת.
את מוזמנת לבחון כל תכשיט וכל יהלום
במיקרוסקופ גימולוגי מיוחד,
ולהיווכח במו עיניך!
בבורסה לתכשיטים את רוכשת תכשיט
איכות, היישר מבית היוצר הגדול והאמין
בישראל, המתמחה בזהב 18 קראט
וביהלומים נקיים. את חוסכת את פער
התיווך ויכולה ליהנות מתשלומים נוחים
(עד 18 תשלומים), באמצעות כרטיס
האשראי שברשותך.
עכשיו אין לך סיבה להסתפק בפחות -
היכנסי לסניף הבורסה לתכשיטים הקרוב
למקום מגורייך, ותחושי את ההבדל!

ז'אין דונסף

הבורסה לתכשיטים - יצירות בזהב 18 קראט ויהלומים נקיים.

נשמח לשרתכם בימי השבוע: 9.00-20.00 וביום ו' 9.00-14.00.
תל-אביב: דיזנגוף 98 (ליד הככר) טל. 03-246194 ירושלים: בן-יהודה 4 (במדרחוב) טל. 02-231524 חיפה: רח' הנביאים 16 טל. 04-664111
הצפון: דרך עכו 14, קרית ביאליק טל. 04-727523 טבריה: רח' הירדן פינת הבנים טל. 06-720238 חולון: סוקולוב 54 (פינת קוגל) טל. 03-5053545
אשקלון: בנין שקמים, הנשיא הראשון טל. 051-38764 ראשל"צ: רח' ז'בוטינסקי 65 טל. 03-945524 רעננה: רח' אחוזה 104 טל. 052-25455
באר-שבע: רח' הרצל 112 טל. 057-34469 אילת: מרכז מסחרי שלום טל. 059-76822
מכבדים כרטיסי אשראי VISA ויזה דיינרס ישראכרט במזומן או בתשלומים.

מיוחד
לקוראי מעריב
טיולי נס חנוכה
חגיגות בר מצווה וארועים משפחתיים ב... אונית פאר
שייט באיים הקריביים וביקור בניו־יורק ו...
מבצע ...נה
לפתיחת מועדון
מטיילים יחודי
X
טיסת אל על לניו־יורק עם המשך לאורלנדו. 1.12.88
אורלנדו חפשי — מומלץ לבקר בדיסני וורלד. 2.12.88
אורלנדו חפשי — מומלץ לבקר באפקוט סנטר. 3.12.88
טיסה למיאמי והעברה לאניה "גלילאו" הפלגה ב־16.00. 4.12.88
ביקור בקי־ווסט עיר הקיט הדרומית בארה"ב. 5.12.88
יום שלם בפליה דל כרמן — מקסיקו. אפשרות לביקור בקנקון. 6.12.88
יום ביקור באי קוזומל. 7.12.88
יום בלב ים — בידור ובילוי סביב השעון. 8.12.88
חזרה למיאמי והעברה לשדה התעופה לטיסה לניו־יורק. 9.12.88
יום טיול בניו־יורק. 10.12.88
יום חופשי בניו־יורק, הממהרים חוזרים הלילה לתל־אביב. 11.12.88
המעוניינים יכולים להאריך את שהותם בארה"ב מרצונם.
חזרה הביתה. 12.12.88
במשך הסיור ילונו הנוסעים באורלנדו ובניו־יורק במלונות מדרגת תיירות
על בסיס לינה בלבד.
באניה ישוכנו הנוסעים בתאים פנימיים או חיצוניים
בהתאם לבחירה.
באניה כל הארוחות (7 ביום) כלולות במחיר
וכך גם הבידור.
מלבד הטיול בניו־יורק שכלול במחיר
ניתן לרכוש כרטיסים לסיורים נוספים באניה.
העברות בניו־יורק ומיאמי כלולות במחיר.
באורלנדו יקבל כל זוג רכב שכור צמוד.
המחיר לנוסע בתא זוגי פנימי $1,490
המחיר לנוסע בתא זוגי חיצוני $1,590
המחיר לילד עד גיל 12 בחדר ההורים $ 950
המחיר לנוסע מבוגר שלישי/רביעי בחדר $1,290
מיסי נמל לנוסע $ 30
...חופשה בדיסניוורלד
4 ימים ולילות באורלנדו במלון STAGECOACH — זמן חופשי לבלות וליהנות בדיסניוורלד ובאפקוט סנטר.
בזמן השהות באורלנדו יהנו הנוסעים מרכב שכור צמוד!
3 ימים ולילות של כיף, בידור ובילוי על סיפון אוניית הפאר של קרניבל בשייט משגע לאיי בהאמה.
מחיר התוכנית כולל:
שייט באונית פאר מרדי גרה וקרניבל כולל 7 ארוחות ביום, בידור ובילוי.
4 לילות במלון STAGECOACH באורלנדו, רכב שכור ל־5 ימים.
טיסות מישראל לארצות הברית וכן טיסות פנים בארה"ב.
יציאה מישראל בימים ראשון ושני.
ניתן להאריך השהות בארצות הברית עד 6 חודשים.
המחיר לנוסע בתא זוגי החל מ־1190 $ בלבד.
הסדר תשלומים: "ויזה עדיף" או ישראכרט.
03-290596

כותבים לנו

סגנון

10
נילי שחק בזפמן:
פולניה במקום פולינזיה

15–14
יהודית תנוך:
אומנת סתיו

24,19–18
מעינה שנהר:
היפנוסקס – למי שלא עומד לו

23–22
איך להפסיק לדרוש
מעצמך יותר מדי

25
רפי יעקובי:
העיקר שתחליטו

30
חיים בכלוב זכוכית

עורכות:
תמר אבידר וליאורה עיני
עיצוב ועריכה גרפית:
כרמית אדלר, רותי בנאי
מודעות: נילה שניידר, סימה בללי
טלפון 439474 (03)
מזכירת הפקה: בתיה אבישי
טלפון 439276 (03)

כל הזכויות שמורות למעריב ©

סיפור השער:

אסנת וישינסקי – בעצם סופרוומן. גם שחקנית מוכשרת ("חגיגות סיום הרוטאציה"), גם אם לשני ילדים קטנים, גם מנהלת בית למופת. נכון, בעלה שלמה וישינסקי הוא העזר כנגדה, הם מתחלקים בעול – אבל בכל זאת, זה לא קל.

רשימתה של טלילה בן־זכאי, עמודים 12–13.

ללא שריון

קראתי ב"סגנון" מס' 225 את רשימתה של רבקה מלר־אולשיצקי אודות מפלתן של הנשים במאבק לייצוג הולם במועמדות המפלגות לכנסת הי"2, ואודות התנערות המצליחניות.

ברשימת מועמדי תנועת לאו"ר – לב אחד ורוח חדשה – בראשות יעקב חסראי, לכנסת הי"2, תוכלו למצוא כי למקומות 3 ו־4 נבחרו נשים בשל פעילותן ולא בשל שריון או חסד. נשמח אם יודגשו גם השגיהן של נשים ברשימות לכנסת.

ירושלים — אילנה שמש

"אדלר" בן 25 שנה

לפני 25 שנה הפעילה לראשונה קבוצה קטנה של משוגעים לדבר מרכז ייעוץ להורים. הדבר היה לאחר שרודולף דרייקורס, תלמיד של אדלר, ביקר בארץ מספר פעמים, בכל פעם למשך כמה חודשים ובעת ביקוריו ערך קורס לימודים אינטנסיבי. תלמידיו, שהתרשמו מההדגמות שלו, התארגנו והיתה זו יהודית אלול ז"ל שהנחתה את מרכז היעוץ הראשון בחדר המרכזיה הפדגוגית של עיריית ת"א, בו ניתנה רשות להשתמש פעם בשבוע.

בתחילה הגיעו כ־20 הורים מדי שבוע, אך השמועה עברה מפה לאוזן עד שהחדר הקטן לא הספיק. בהנחיית אחי־יותם עברה הפעילות לחדר מרתף ברחוב מצדה וכשזה לא הספיק קיבלו כתה בבית הספר תל־נורדאו; מדי שנה גדל מספר המשתתפים, עד שעברו לאולם של "בית הסופר" ומשם ל"בית לסין". באולם, המשמש כתיאטרון, פעל בית הספר להורים במשך שנים רבות. במקביל התפתחה העבודה בקבוצות קטנות, מאחר שהתברר שלא די להורים בצפיה ובהאזנה לראיון עם משפחה – (על פי אותו דגם מתנהלת התכנית "קשר משפחתי") – אלא הם מעוניינים וזקוקים גם לדיונים ולהסברים נוספים בקבוצה קטנה, בה הם יכולים להעלות את שאלותיהם שלהם.

היום מפעיל מכון אדלר ברחבי הארץ כ־12 בתי ספר להורים, הפועלים במתכונת של עבודה בקבוצות קטנות, בצרוף צפיה משותפת בראיון עם משפחה שמטרתו ללמד תהליכי התפתחות הילד בהשפעת האוירה המשפחתית ושיטות החינוך השונות. שנת הלימודים בבתי הספר להורים מתחילה בימים אלה והתרשמה בעיצומה.

זיווית אברמסון,
מנהלת בתי הספר להורים

★ כשירות לקוראים מפרסם "סגנון" את מספרי הטלפון של בית הספר להורים, הפועל בעמותה שמטרתה לפעול לרווחת הקהילה. תל־אביב – 03־664201; ירושלים – 02־341017; נתניה – 053־25047; רעננה – 052־25281; רחובות – 08־453291; פתח־תקוה נעמת – 03־9233091; אשדוד – 08־531554; רמת־גן – 03־766399; חיפה – 04־331080; מכללת הנגב – 051־802767; יבנה – 08־436543; כפר־סבא – 052־915649.

היה עצוב

בעניין רב אני קוראת ונהנית מ"סגנון" שיש בו תמיד מכל: ענייני בריאות, סיפור יפה ומתכוני בישול טעימים. לכן התאכזבתי בקוראי את גליון מס' 225, ערב יום הכיפורים. הבאתם סיפורים מאוד עצובים, כגון "עופר: למה דווקא אני?" או "פחד מוות". לכל יהודי דתי וחילוני יש איזשהו פחד בלב בערב יום הדין וסיפורים כאלה משרים אווירה נוראה. עדיף היה להביא סיפורים יותר מעודדים, שיתנו תקוה בלב לקראת יום הדין. נכון שהחיים הם לא גן של שושנים ולא תמיד ורודים, אך בערב החג נחלום בוורוד.

מאשה לשם

נלמד מהיפנים

ברצוני להגיב על מכתב למערכת "צריך סיירת בריאות" ועל הידיעה "דגים וברכה" (נק"ע נסיעתו של הרב גליקסברג ליפן) ב"סגנון" מס' 225. לאור הפרסומים הרבים בכלי התקשורת על הנעשה בארצנו בשטח התברואתי, במשחטות, בקיוסקים, במסעדות, בבתי מלון, בתעשיות מזון, במי השתיה וכו', זקוקים אנו להרבה "ביקורים וברכות" כדי שנוכל פעם להגיע לרמת הנורמות הנהוגות בנושאים הנ"ל בארץ יפן הרחוקה, שיכולה להיות אור לרבנים בנושאים כגון אלה. משום מה התפרסמו בכלי התקשורת לאחרונה מאמרים שמצביעים על כך שמחלות המעיים חל גידול של 20% אצלנו, ולא בארץ יפן הרחוקה.

כחילוני אני שואל: האם כשרות היא רק עניין פולחני? איזה ברכות מתייחסות לסילוק וירוסי הפוליו, חיידקי הסלמונלה והקולי שבתוך מזוננו?

תל אביב — יחזקאל לוונשטיין

בעד שמיניות באויר

הופתעתי לשמוע שהנהלת הטלוויזיה החליטה להוריד את התוכנית "שמיניות באויר" מהמרקע. זוהי, לדעתי, אחת התוכניות הטובות של הטלוויזיה הישראלית לילדים ולנוער, אם לא הטובה שבהן. לא ברור לי מדוע החליטו להורידה מהמרקע, האם כפי שכתוב בעיתון, הסיבה היא "עייפות חומר"?

הרי "שמיניות באויר" מציגה בכל פעם נושא חדש, הראוי לתשומת הלב. עם כל הכבוד לתוכניות כמו "שלוש ארבע חמש וחצי", "זרבובים", "מתגלגלים", ו"חכובוטף" וכו', הרי הן מתאימות יותר לבני ה־6 ולא ל־16. חשוב דווקא להשאיר את "שמיניות באויר" על המרקע, היות שהיא תורמת לילדים הבוגרים יותר, ובכך כוחה, ואולי אף ייחודה.

קיבוץ יגור — שלומית שימשי

לקרנבל בדרום אמריקה עם מדריכי נאות הכיכר

תשעה מסלולים
מתשע זויות שונות.
38–19 יום.
ינואר – פברואר 89.

פרטים והרשמה:
תל אביב: רח' הירקון 252, טל' 03-5463111
ירושלים: רח' קרן היסוד 36, טל' 02-636494
חיפה: רח' הרצל 57, טל' 04-661316
ואצל סוכן הנסיעות שלך.

חדש בבנק טפחות

הלוואה לשיפוצים

אם ביתך לפני שיפוץ, עכשיו יש לך הזדמנות יוצאת מן הכלל לממן שיפוץ זה. בנק טפחות מאפשר לך לקבל הלוואה בסכומים של 8,000 ש"ח עד 55,000 ש"ח לתקופה של עד 10 שנים ובתנאים נוחים במיוחד.

בסכומים אלה תוכל לבצע כל עבודת שיפוץ הדרושה לך. שינויים בדירה. סגירת מרפסת. תוספות. שיפוץ חדר אמבטיה. שיפוץ מטבח או כל שינוי או הרחבה הדרושים לך.

לפרטים פנה לסניף הקרוב של טפחות.

בנק טפחות

מפסק אוטומטי. באצבע אחת חידשתי את הזרם.

הנתיך הראשי לא נשרף לי

טוב שהחשמלאי שלי התקין אצלי מפסק אוטומטי ראשי.
המפסק "קופץ" אוטומטית, כאשר הנתיך הראשי של חברת החשמל נמצא תחת עומס רב מדי - וגם במקרה של קצר.
כך יכול המפסק האוטומטי למנוע את שריפת הנתיך הראשי ולחסוך ממך את זמן ההמתנה לתיקון.

כל כך פשוט ונוח

כאשר המפסק האוטומטי "קופץ", כל מה שצריך לעשות הוא לנתק את אחד המכשירים בעלי ההספק הגבוה -

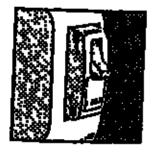

ולהרים את מתג המפסק. החשמל חוזר מיד.

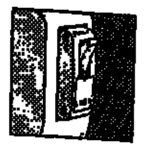

הזרם נותק בגלל עומס יתר

בלוח החשמל הדירתי מחוברים מעגלים המזינים את מכשירי החשמל בבית. כל המעגלים מוזנים מהחיבור של חברת החשמל - וחיבור זה מוגן בעזרת הנתיך הראשי. הנתיך הראשי עלול להישרף כאשר מופעלים בבת־אחת מכשירי חשמל שהספקם גבוה (דוד לחימום מים, מכונת כביסה, מזגן, תנורי־חימום, תנור אפיה, מדיח כלים, מייבש כביסה). במקרה כזה מנותק זרם החשמל מהדירה ויש להזמין את אנשי חברת החשמל שיבואו להחליף את הנתיך.

החשמלאי התקין לי מפסק אוטומטי

בתים רבים מצוידים היום בלוח מפסקים אוטומטיים, הכולל, בדרך כלל (צריך לבדוק!) גם מפסק אוטומטי ראשי וגם מפסק מגן נגד התחשמלות (האחד לא בא במקום השני!).

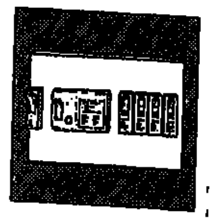

לוח חשמל עם מפסקים אוטומטיים, מפסק אוטומטי ראשי ומפסק מגן נגד התחשמלות.

אבל אם לוח הנתיכים שלך הוא מן הסוג הישן - שבו נתיכי קרמיקה, קרוב לודאי שאין לך מפסק אוטומטי ראשי. כדאי שיהיה.

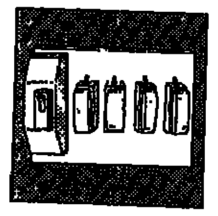

לוח חשמל עם נתיכי קרמיקה ומפסק אוטומטי ראשי.

ניתן להתקין מפסק אוטומטי ראשי בכל בית ועל כל לוח חשמל - חדש או ישן, במחיר השווה לכל נפש. כל חשמלאי מורשה (בעל רשיון מתאים ובר־תוקף) רשאי לבצע את ההתקנה. כדאי לפנות אליו כבר היום.

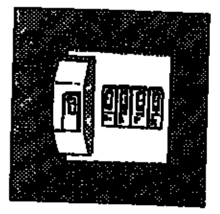

לוח החשמל של מפסקים אוטומטיים, כולל מפסק אוטומטי ראשי.

לשירותך,
חברת החשמל לישראל

אירית רוחם

קרים דברים

גם סוניה באה

"סוניה פרס אוהבת אותי ואוהבת את הבגדים שלי. היא מכירה אותי מאז שהייתי ילד", אמר האופנאי עודד גרא. וזאת הסיבה, יש להניח, שגם סוניה פרס היתה שם, ב"גן אורנים", בששי בבוקר, בתצוגת בגדי הסתיו והחורף של גרא. והיתה גם מרג'ורי שרמן מאנגליה, שאביה תרם רבות לישראל. והיו עוד בערך 500 נשים, ביניהן: נלה יעקובי, פייגה צימרמן, ויטה רוזוב, קרול סלייטר, והרבה עשירות ומטופחות, שכמה מהן דפקו הופעה שמתאימה יותר לנשף, מאשר לבוקר של קרואסנים וקפה. והיו גם מנכ"ל המרכז הרפואי של תל־אביב־יפו, פרופ' דן מיכאלי ומנהל בית־החולים ה"קריה", פרופ' מנחם דוד.

סוניה פרס ועודד גרא. צילום: נדי אברמוביץ.

כי באירוע הזה אספו כספים למען הפגיה של ביה"ח ליולדות "הקריה", בניצוחה של סוניה אברמוביץ, שפועלת במרץ כבר שבע.שנים למען בית־החולים. "זאת הפעם הראשונה שאני מציג את אופנת עילית עודד גרא, כשהחברה בבעלותי המלאה", הכריז גרא, שרכש לא מכבר את חלקו מחברת הפרוות שרף, שהיו שותפיו בחמש השנים האחרונות.

לפני שבועיים, בערך, הוא היה במיאמי. פגש שם את לייזה מינלי בערב שבו הופיעה עם פרנק סינטרה וסמי דייויס ג'וניור. את מינלי, אומר גרא, הוא מכיר כבר 10 שנים. עכשיו היא ביקשה ממנו שיכין לה בגד כלשהו. מה יעצב גרא למינליז "שמלה בצבע יין. בעצם לא שמלה, חליפה. יותר טוב לה בשני חלקים. כי אין לה מותן". ■

מיליונר בחצאית פליסה

ז'וליאן דוד, בן 33 מנתניה, משחק אותה בגדול בפריס. הבחור ממוצא רומני, שעזב את הארץ לפני כ־8 שנים, אחרי שהכיר בחורה צרפתיה בשם מרים והתחתן איתה, התעסק בכל מיני דברים עד שזה קרה לו. הוא עבד קצת בביטוח וקצת ביהלומים ואחרי־זה פתח חנות הלבשה. עסקים בקטן. עד שלפני

שירלי בן מרדכי, דמיס רוסוס וג'וליאן דוד.

כשנתיים וחצי הוא הוציא לשוק דגם של חצאית פליסה, שצורת החיתוך של הבד זה פטנט בלעדי שלו. את הדגם שבו מנוצל הבד בצורה מכסימלית, הוא מכר במשהו כמו חמישה מיליון עותקים. והפך לאיש עשיר.

לפני כשנה הוא גם התחיל לייצר בכמויות בגדי נשים וילדים סטייל קונפקציה. והפך לאיש עוד יותר עשיר. עכשיו הוא חי הכי הכי שאפשר. דירה ברובע ה־16 היוקרתי עם תכולה מהממת, רולס־רויס קורניש מוזהבת עם גג נפתח, משרד מפואר וגם מטוס פרטי שרכש לא מכבר. את מסיבת יום־ההולדת שלו, למשל, הוא חגג בבריכה העירונית של פריס, בסכום הצנוע של 300 אלף דולר. מדונה ודמיס רוסוס שרו לאורחים. עם רוסוס הוא מיודד, אז כשמלכת היופי שלנו, שירלי בן מרדכי, הגיעה עכשיו לפריס, נפגשו שלושתם באחד מבתי המלון המפוארים בעיר. ישבו, שתו קפה ודיברו על הקריירה של בן מרדכי. כי ג'וליאן דוד, שמאד התלהב ממנה, החליט גם לספק לה עבודה. ושירלי בן מרדכי תהיה אחת הדוגמניות שיפרסמו בקטלוגים את הבגדים שהוא מייצר. ■

חן לי יד, חבר

הנשף השנתי של אגודת "יד ביד" נערך הפעם ב"ניחוח איטלקי", ככתוב בהזמנה. לחלק האיטלקי תרמו נוכחותו של השגריר האיטלקי והפאסטה שליוותה את המנה העיקרית. לחלק הבידורי – יפה ירקוני, רבקה מיכאלי ותזמורת "שחקים", שלכבוד האירוע נתנה ביצוע עברי לשיר האולימפיאדה. "תן לי יד חבר, יחד נתגבר, יד ביד נצעד לעולם ועד", כמה בערך הם שרו, לכבוד אגודת "יד ביד" הקרן להצלת חיי אדם, השולחת לחו"ל את מי שזקוקים לניתוחים ולהשתלות ואשר מיצו את כל אפשרויות הטיפול הניתנות בארץ.

כ־500 איש, ששילמו 300 ש"ח לזוג, איישו את האירוע שנערך באולם הנשפים של "הילטון" תל־אביב. גם ראש הממשלה, יצחק שמיר, היה שם. למרות שלא כל־כך הרגיש טוב, אותו ערב. "אני רוצה להודות לגב' שלי חושן ולאגודת 'יד ביד', על שהצליחו לשחרר אותי משיגרת ימי ולילותי בזמן האחרון ומהמאבק הפוליטי לקראת הבחירות", הוא אמר בין היתר. לאחר שסיים את דבריו על חשיבות פעולותיה ומבציעה של האגודה, הוא עזב את המקום. כנראה חזר לשיגרת ימיו ולילותיו. ■

שלי חושן ויצחק שמיר. בלי פוליטיקה. צילום: צביקה ישראלי.

פינצ'י (שניה משמאל) עם אלקס דונקוויח; לאורה לפידות (מימין). שרית דסיד ורותי ירון. צילום: אירית רוחם.

אז פינצ'י בת 38

הדוגמנית ומארגנת תצוגות האופנה, פינצ'י מור, 38, ערכה לעצמה מסיבת יומולדת. במוצ"ש, הגיעו כמה עשרות חברות לדירת הגג של עמי ופינצ'י מור שבשיכון למד, לאירוע של נשים. טוב אז היו שם גם איזה גבר או שניים, אבל זה באמת לא נחשב. הביאו מתנות, אכלו כל מיני חטיפים סיניים, לגמו קוקטיילים צבעוניים, קישקשו. נחמד. ■

שימו רוטב

לפני ארבע שנים הם עלו לישראל, נני ילידת הארץ ובעלה הצרפתי ארנסט סיימן. עשר שנים היא גרה איתו בפריס, עד שעזבו ובאו לכאן. היא היתה שם עקרת־בית שגידלה שלוש בנות. לו היה עסק למכירת מזכרות, סטייל מגדלי איפל קטנים וכאלה. הם הגיעו לארץ, התיישבו בהרצליה פיתוח והתחילו לחשוב איזה עסקים הם יכולים לעשות בישראל.

החליטו לייבא כל מיני רטבים שמייצרת חברה בלגית, שקשורה לחברת קמפבל האמריקאית. ארנסט אומר, שזה מה שהיה חסר לו פה. כל הרטבים המוכנים האלה שמקלים על החיים במטבח. אבל בין החלטה לביצוע, עברו בערך שנתיים. עניין של רשיונות יבוא ובעיות של כשרות. הרבנים של הקהילה היהודית באנטוורפן, הרב ליברמן והרב ירמיהו מנחם הכהן, התגייסו למשימת הכשר המוצרים. אז עכשיו הכל בסדר, ובערך 30 סוגי רטבים כבר נמצאים על המדפים שבחנויות. וב"הילטון" תל־אביב אפשר היה בשבוע שעבר לטעום את כולם בארוחת צהריים של דגים, בשרים וירקות, שהגיעו "נטורל" ונטבלו ברטבים השונים. ■

הופעה תפורה

התכנית האמנותית, שהובטחה לקהל הנשף השנתי של "המועצה לישראל יפה" ביקבי "כרמל מזרחי" בראשון לציון, כללה הפתעה: היתה זו הפעם הראשונה בה אמנים תופרים את טקסט ההופעה שלהם לפי גוף המזמין. טוביה צפיר בנה את מערכת החיקויים שלו תוך התחשבות בישראל היפה וחיים משה זימר שירים חדשים וישנים המספרים על יפיה של הארץ. הקהל, ששילם 350 שקל לזוג, לא היה קהל אידיאלי. הוא היה די צונן אולי מפני שהיה קצת מסטול מן היין שנלגם קודם בשפע. ■

קרים בדברים

העיקר שהמסיבה תהיה זרוקה

★★★ "אני לא רוצה שחברי עורכי הדין יבואו למסיבת הנישואין שלי מכופתרים, אנו מצפים מהם שירקדו ויתפרקו קצת", אומרת עורכת הדין הכבודה עדנה קפלן, שנראתה בשבוע שעבר עם בעלה, איש הביטוח גיורא קפלן, במועדון "הרבי סאמס" במלון ימית. הם באו לבחון את האפשרות לערוך במקום מסיבה לרגל עשרים וחמש שנות נישואין שיחול בחודש הבא. עו"ד קפלן, שהגנה על רחמים אהרוני (גומדי) ועל חוה יעדי, בדקה ביסודיות את האפשרויות העומדות בפניה, אך לבסוף החליטה יחד עם גיורא, כי את החגיגה יערכו לחבריהם דווקא במועדון ה-V.I.P בסינרמה. "אם אני לא צודקת?" שאלה קפלן, "הסינרמה מקום יותר זרוק ממלון ימית המעונב, לא?"

במבט מקרוב לא נראה עליהם כי הם הגיעו לחתונת הכסף. כאשר איחלתי להם להגיע לחתונת הזהב, ענה לי גיורא: "תני לגמור את חתונת הכסף".

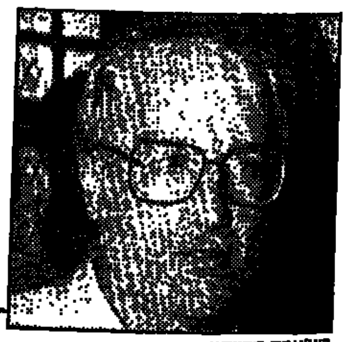
ריצ'ארד דרייפוס

★★★ כוכב הקולנוע ריצ'ארד דרייפוס, חוזר כנראה בתשובה. נראה, שהביקור האחרון בארץ עשה לו משהו עד כדי כך, שהוא אפילו הזמין "מקום" לחגים בבית הכנסת המפואר בבוורלי הילס.

יענקל'ה בן סירא

★★★ יענקל'ה בן סירא לא חוזר בתשובה. נכון שהוא חסיד גדול של האדמו"ר טאוב מוזדז'יץ. ובחג האחרון אפילו חלק כבוד לרבי שלו וקנה לו את העליה לתורה. אך מקניית עליה לתורה

עדנה קפלן

ודבקות בקודש ועד לתזרה בתשובה הדרך עוד ארוכה...

– האם אתה מחסידי האדמו"ר?

יענקל'ה בן-סירא: "אני אחד החסידים הגדולים של האדמו"ר. נכון שקניתי לו את העליה לתורה, אך זה לא סכומים מי יודע מה. 200 ש"ח. אני מתפלל בבית-הכנסת של האדמו"ר בדיזנגוף כבר 25 שנה. בין תפילה לתפילה הרבי מחבר מנגינות. פעם היו מגיעים לשם כל החבר'ה הטובים: אריק לביא, גדי יגיל, שמוליק עצמון, מוסקו אלקלעי וראובן שפר. בשמחת תורה האחרון רקדתי בשמחה. אני יהודי מבית מסורתי. לא יכול לחזור בתשובה. היהדות היא בלב. אני לא פנאטי, אבל אני מאמין באימרה: 'ועבדת את אלוהיך בשמחה'. רק בבית ובנישואים שלי אני פנאטי. נשוי כבר 30 שנה. גם בגילגול הבא אתחתן עם אותה אשה".

★★★ אשת שר הבטחון, לאה רבין, נראתה ביום שישי לבושה בהידור רב, כאילו יצאה מבין דפי ירחון אופנה. החליפה, המטפחת, התיק, הנעלים ואפילו העגילים התואמים לצבע עיניה התכולות. היא הגיעה יחד עם בתה דליה לשמוע את נגינתם של חמישיית הוירטואוזים ממוסקווה במוזיאון לאמנות ישראלית ברמת-גן. "אני מעריצה ותיקה של תרבות רוסית", אמרה רבין לנגנים המופתעים.

★★★ בארבע לפנות בוקר ניקתי ממיטתי לקול טרטור הטלפון. על הקו היה ידידי מלוס אנג'לס, הרוצה לספר לי ידיעה חשובה. "לא תאמיני, נבילה חשוגי, בתו של המיליארדר הסעודי עדנאן חשוגי, שהיא יפהפיה מהממת, נראית בימים האחרונים בלוס אנג'לס בחברתו של יהודי, שהוא בן דודו של דניס ששון, ראש כות המשימה הצרפתי". הצעתי לידידי שיתקשר גם לסעודיה ויודיע את הידיעה המרעישה לאבי הנערה.

★★★ בידי חסידי סאטמר לא עלה בסופו של דבר לרכוש את הבית הלבן של איש העסקים יעקב נמרודי מסביון. התנגדותו הנמרצת של ראש מועצת סביון, לאזלי שאנן, שמה קץ לתוכנית של החרדים להפוך את הבית הלבן לישיבת חסידי סאטמר מניו-יורק. את הכסף הגדול שלהם לקחו החסידים ללונדון, שם הצליחו לרכוש את הטרמינל של חברת התעופה "בריטיש אירוויס". שהיה לו ביקוש גדול בקרב סוחרי לונדון.

החסידים קנו את הטרמינל בסכום עתק של ארבעים מיליון סטרלינג. לא חבל שהכסף לא עבר לכיסו של יעקב נמרודי, אחד משלנו?

יעקב נמרודי

★★★ "קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה, נעלה את ירושלים על ראש שמחתינו". כל אם יהודיה עשירה וכל יהודי מכובד יודעים, שחג סוכות הוא חג השידוכים של הדתיים העשירים, השולחים את בנותיהם ובניהם מחו"ל לישראל, כדי למצוא שידוך כשר בארץ הקודש.

– כיצד עושים זאת?

נפגשים בלובי המלון ובבתי הכנסת. המשודכים ממוצא הונגרי מעדיפים להשתדך במלון "פלאזה" בירושלים. המשודכים האמריקנים אוהבים את מלון "לרום". "קינג דייויד" קולט את הדתיים היותר מודרניים מכל התפוצות.

מי היתה הרווקה היותר מבוקשת?

– סמדר ניסים (19), בתו היפהפיה של שר האוצר משה נסים, שלא נראתה בבתי המלון, אך מי שרצה לראותה יכול היה לעשות זאת בבית הכנסת הגדול בירושלים. עוד מבוקשת היתה מרים מטיאס (22), בעלת שיער שחור קצר, יפהפיה אמיתית שסיימה בהצטיינות את הקולג' בלונדון. אביה ברוקר ידוע בבורסת ניו-יורק וסבה בעל חברה גדולה לטכסטיל באירופה.

יעקב חודורוב

ומי היה הרווק המבוקש? מרווין מנדלבאום, חתיך בן 29 מלוס אנג'לס, בן ליהודי חרדי, שהוא ספק שולחנות קזינו בלאס וגאס. גבר מבוקש נוסף היה אייבי רוז (26) מקנדה, שקנה בעיסקה טלפונית חברה גדולה לשרותים רפואיים. היה גם רווק מבוגר מבוקש, בן 58, ג'ק פליטניק, בעל חברת דלא ניידי.

אם בעוד שנה תקבלו הזמנות לברית מילה תבינו למה.

★★★ הברקה פוליטית אחרונה אומרת כך: "אם נוכל לנסוע בשטחים כמו בתל-אביב – אז החיים-גנובים. ואם לא – אז השטחים גנובים".

★★★ למרבה הפלא, הכנסת הנוכחית היא הראשונה בהיסטוריה של הכנסת שסיימה את הקדנציה שלה עד הסוף.

★★★ קצת קשה לי להבין את מטה האירגון של הליכוד. מנסים לרכוש כל מיני אנשים ולשדר על כל גל. בימים אלה שמעתי שהאלוף במילואים ג'קי אבן הצטרף לליכוד לעזור באירגון ובביצוע עבודות במטה האירגון, ועוד רכש אחד: כדורגלן העבר הידוע, יעקב חודורוב, שוערה של הפועל תל-אביב מהזמנים הטובים. ספורטאים הם לא רכש טוב לרשימה פוליטית. דרבי אחד – ומשה סיני התקפל מן המערך.

★★★ יחזירו את טאבה או לא – זו השאלה. היפים והיפות לא מוכנים לקחת סיכון. מה שבטוח בטוח, נכנסים לתוך המרצדסים שלהם ונוסעים ל"אביה סונסטה". מנכ"ל "סנו", ברונו לנדסברג, הזוג היפה מסביון ליאורת ועמי פרזמצ'נקו, רותל'ה ועמי פרדמן, אנט פלאטו-שרון, מיכל בקר עדויה בזהבים, יונה לחוביץ, עודד גורודצקי מ"אמקור", איזי וויטה רזזוב (דוקא הגיעו עם ב.מ.וו. מהסידרה החדשה), מנחם (מנטה) עצמון, דוד קוליץ, השר יצחק נבון, השדרנית דלית מזור, סמי ("בורקס") אלקומברי ורן פקר. מה יש לדבר – בני המסדר הנוצץ.

דליה מזור

תשבץ ד"ר פישר

נושא פרסים

★ פרס ראשון - שבוע בלונדון

טיסה + מלון 7 לילות + א. בוקר (ללא מסים)

★ 50 חבילות שי

של תכשירי ד"ר פישר בשווי 100 ש"ח, כל חבילה.

חברת ד"ר פישר מתמחה זה שנים רבות בפיתוח וביצור תכשירים רפואיים לעור ולעיניים.
הידע הרפואי הרב שצברה החברה אפשר לה להרחיב את פעילותה בפתוח ויצור תכשירים לטיפול בעור מכף רגל ועד ראש.
מגוון תכשירי האיכות המיוצרים כיום ע"י חברת ד"ר פישר זכו למוניטין בינלאומיים ורבים מהם מיוצאים לחו"ל.
חברת ד"ר פישר מתקדמת כל העת - משפרת ומשכללת את תכשיריה בהתאם לחידושים האחרונים בתחומי הרפואה והרוקחות.

איך משתתפים:

בתשבץ שלפניכם מופיעים 14 תכשירים ידועים מתוצרת חברת ד"ר פישר המסומנים באותיות, והגדרות לתכשירים אלה המסומנים במספרים.
עליכם להתאים את ההגדרה לתמונת התכשיר באמצעות ציון אות תמונת התכשיר למס' ההגדרה כגון:
א=1. אולטרסול ולצרף אריזת אחד התכשירים של ד"ר פישר ולשלוח אל חב' ד"ר פישר. ת.ד. 39071 ת"א. 61390.

הגדרות:

1. אולטרסול - תכשירי שיזוף עם מקדמי הגנה ממס' 3 ועד מס' 30 המותאמים לרגישויות העור השונות. מגינים בפני קרינת שמש מסוג UVB וגם UVA מאפשרים שיזוף טבעי, עמידים מאוד בפני מים וזיעה ומוסיפים לחות לעור.
• לשיזוף נכון ביתר בטחון.

2. אולטרקר - תכשירי לחות מעולים להגנה מקיפה מפגעי האקלים, העוזרים בהאטת תהליך הזדקנות העור. קרם עיניים, קרם פנים, חלב פנים, מי פנים, קרם ידיים ותחליב לגוף, בעלי ניחוח עדין הנספגים בעור בקלות.

*3. טי-פל - שמפו המכיל תמצית טבעית מפרחי הכריזנטמה, משמיד כינים תוך 10 דקות. במטרה להשמיד גם את ביצי הכינים שהתבקעו לאחר הטיפול הראשון, יש לחזור על הטיפול פעמיים נוספות במרווח של 5 ימים בין טיפול לטיפול.

*4. אזולין - טיפות עיניים סטריליות להקלה ולשחרור העיניים מאודם וגירויים הנגרמים מרוח, אבק, שמש או כלור שבבריכה.

*5. דרמקס - אל-סבון אנטי-בקטריאלי לרחצה ולטיפול בדלקות עור, אקזמה ופצעי בגרות. מותאם לחומציות הטבעית של העור.

6. אולטרטאן - תכשיר מיוחד המזרז את תהליך השיזוף הטבעי תוך הפחתת זמן החשיפה לשמש. לשימוש 3-5 ימים לפני החשיפה לשמש.

*7. פולידין - סידרת תכשירים אנטיספטים אנטיבקטריאלים רב-תכליתיים להשמדת חידקים וירוסים ופטריות.

8. אפטרסול Repair - קרם פנים חדשני לסיוע בתיקון הנזקים שנוצרו כתוצאה מפגעי האקלים.
אפטרסול - תחליב גוף מועשר בויטמין E. לשימוש לאחר השיזוף, להגנה על גוון השיזוף ולעזרה במניעת התקלפות העור לאחר החשיפה לשמש. מוסיף לחות ומרגיע.

9. תכשירי ד"ר פישר לתינוק - קרם פנים מיוחד לתינוק המטפל ומגן מפגעי מזג האויר, קור, רוח, יובש ועודף קרינת שמש. שמן, משחה, אל-סבון, שמפו אל דמע, שמן אמבט ותכשיר שיזוף והגנה מס' 8.

10. קמיל בלו - אל-סבון עדין לרחיצת עור התינוק, מותאם לחומציות הטבעית של העור מכיל אזולן ותמצית פרחי קמומילה: חלק בלתי נפרד מגידול משפחה.

11. פדיסול - סידרה לטיפול יעיל בכף הרגל. ספריי דאודורנט, ספריי באבקה, אנטי פרספירנט וקרם לכף הרגל. התכשירים מונעים ריח, סופגים זיעה ומרככים את עור כף הרגל.

12. עלמה פלוס ויטמין E - סידרת תכשירים המועשרים בויטמין E לטיפול בעור יבש. בסידרה: קרם ידיים, תחליב גוף, ומשחה לשפתיים.

13. פירידקס - שמפו, מוס ומעצב-שיער לטפול נגד קשקשים. עם תכשירי פירידקס הקשקשים נעלמים, השיער נראה בריא יותר והברק הטבעי נשמר.

14. קמיל שמפו - סדרת תכשירי שמפו המועשרת בתמציות צמחים טבעיים, המיועדת לניקוי עדין של השיער ולשמירה על הברק הטבעי שלו. לבחירתך 3 סוגים: קמיל שמפו לשיער בלונדיני, קמיל חינה וקמיל שמפו צמחי לשיער יבש ורגיל.

* להשיג בבתי מרקחת בלבד ללא מרשם רופא. הוראות שימוש וזהירות - ראה עלון לצרכן כפי שאושר ע"י משרד הבריאות.

ציין על המעטפה: עבור תשבץ.
לכבוד חב' ד"ר פישר ת.ד. 39071 ת"א 61390
הפתרונות הנכונים הם:
א = 1. אולטרסול
ב = ______
ג = ______
ד = ______
ה = ______
ו = ______
ז = ______
ח = ______
ט = ______
י = ______
יא = ______
יב = ______
יג = ______
יד = ______
פרטי השולח: שם ומשפחה ______
כתובת וטלפון ______

לכב' מועדון ד"ר פישר ת.ד. 39071 ת"א 61390.
הצטרפי למועדון ד"ר פישר שלחי את התלוש והצטרפי למועדון המקנה לך השתתפות במבצעים הרצאות והגרלות.
שם ______ משפחה ______
כתובת ______
מיקוד ______ טלפון ______
לשלוח במעטפה נפרדת ולציין מועדון.

• ההגרלה תערך ב-30/11 בנוכחות רו"ח
• ההשתתפות אסורה לעובדי חברת ד"ר פישר ולעובדי דרורי שלומי פרסומאים בע"מ.

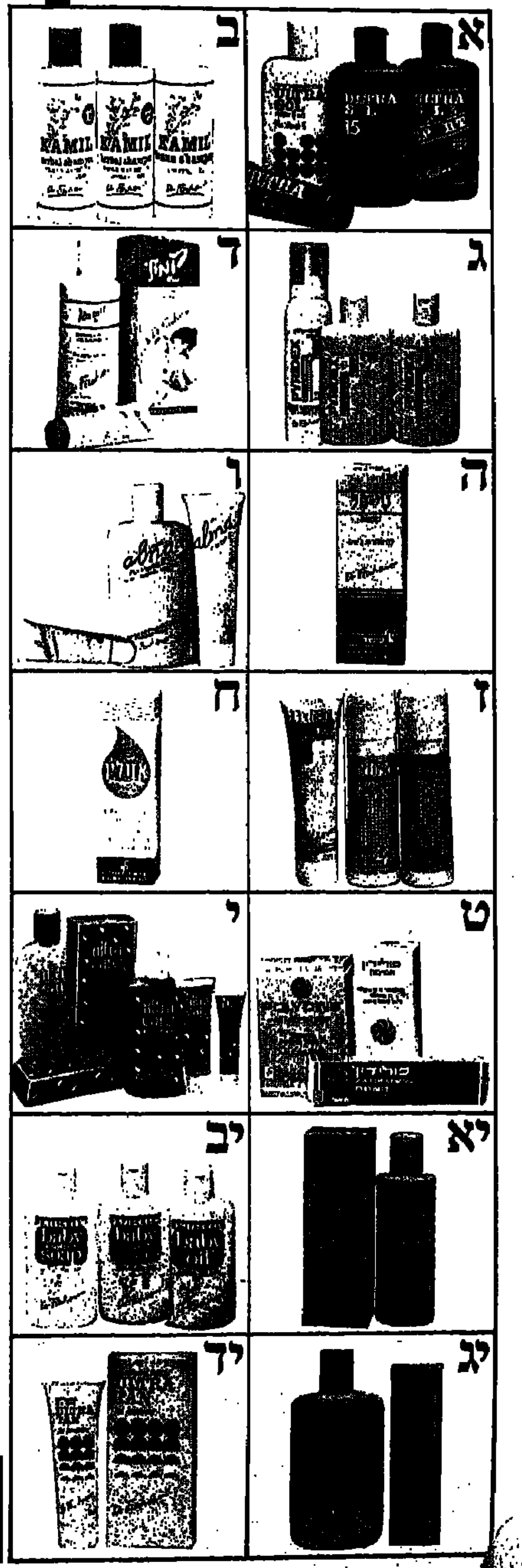

Dr. Fischer®
תעשיות פרמצבטיות

ד"ר פישר - זה בדוק.

נילי שחק בופמן

מגע אישי

פולניה במקום פיליפינית

יראה כי בקרוב זה כבר לא יהיה הכי "אין" להחזיק עוזרת בית פיליפינית. המילה האחרונה באופנת עוזרות הבית היא העסקתן של נשים מארצות הגוש המזרחי. מדובר בנשים בודדות, המגיעות לישראל מפולין, רומניה והונגריה לתקופות זמן קצובות, בדרך כלל באשרת תייר, המנצלות את זמנן בישראל בעבודות בית מפרכות כדי לחסוך לעת זיקנה.

קרינה. מהנדסת בנין עוזרת בית.

שמן של עוזרות בית אלה מועבר בסודי סודות. למען האמת, כאשר נתקלתי באחת מהן לפני כחצי שנה לא חשבתי כי מדובר בתופעה. אז סיפרה לי אותה אשה, שהגיעה מרומניה, שהיא טכנאית ראשית במפעל ומרוויחה שם 100 דולר לחודש. בארץ היא מצליחה לחסוך מעבודתה 400 דולר לחודש. באלפיים דולר שהתכוונה להרוויח מסך כל שהותה בארץ, היא סיפרה לי שהיא מתכוונת לרכוש בישראל תכשיטי זהב, שמחירם ברומניה גבוה בהרבה ממחירם כאן ואז היה תהיה מסודרת עד סוף חייה.

אחר כך, כשסיפרה לי ידידה שיש לה עוזרת בית מפולין, שהגיעה ארצה לחסוך כסף, הסיפור נשמע לי מוכר. בירור נוסף באותה שכונה העלה כי מדובר כמעט בתופעה. בשנה האחרונה מגיעות לישראל נשים רבות מארצות הגוש הקומוניסטי כדי "לעשות כסף". לרוב מדובר בנשים משכילות עם רקע אקדמאי. הסכומים שהן מרוויחות בארץ יראו לישראלי ממוצע ככסף קטן, אבל לגביהן 400 או 500 דולר לחודש זה הון תועפות.

קרינה ביאלוסטקובה, היא מהנדסת בנין במקצועה ומוסיקאית. בארץ היא עובדת כעוזרת בית אצל מספר משפחות ומתגוררת בביתה של חולת־נפש, עליה היא משגיחה בלילות תמורת מגורים. קרינה היא פרבוסלאבית דתית, שבעצם הגיעה לארץ לתקופת חופשה ועבודה בבית הספר הפרבוסלאבי של הכנסיה הרוסית בירושלים. אולם האינתיפדה חיבלה, לדבריה, בתוכנית זו: הילדים לא לומדים באופן מסודר והיא הוצרכה לחפש לעצמה עבודה, כדי להתקיים וגם כדי לממן את שהותה בארץ ואת הנסיעות למקומות הקדושים הנוצרים.

חמישה ימים בשבוע היא עובדת עבודת כפיים מבוקר עד ערב. את סופי השבוע היא מקדישה לטיולים. היא כבר היתה במנזר סנטה קטרינה בסיני, במנזר הרוסי בהר תבור, בהר הכרמל ובירושלים. קרינה, 53, היא פנסיונרית של הטכניון של ורשה, שם היתה מרצה להנדסה וארכיטקטורה. "הפנסיה שלי היא 17 אלף זלוטים לחודש", אומרת קרינה הדוברת רוסית, פולנית ואנגלית, "סכום זה משתווה לכ־30 דולר בחודש ומספיק לקיום בסיסי בלבד. גם כשעבדתי היתה המשכורת דומה לסכום של הפנסיה". בעבודתה כעוזרת בית היא לא גובה את מחירי עוזרות הבית הישראליות. היא מסתפקת בסכום של עד 40 שקל פלוס ארוחה כדי להבריק דירת מגורים ממוצעת.

לדבריה, עד שהגיעה לישראל לא ראתה איך נראים יהודים. אנחנו היינו בשבילה יצורים מהתנ"ך. גם השואה היתה בשבילה רק משהו תיאורטי. איך זה יכול להיות? להתגורר בפולין ולא לראות יהודים מובלים למחנות? "גרתי בעיר ברסט ליד גבול רוסיה. אני זוכרת במעורפל סיפורים על אנשים עם טלאי וסיפורים על פולנים שעוזרו ליהודים להתחבא".

לקרינה יש אמא ובת המתגוררות בקראקוב, שאליהן מועברת הפנסיה שלה. את סכומי עבודתה כאן כעוזרת בית היא חוסכת בקרן חסכון לתקופה בה לא תוכל יותר לעבוד: היא אינה אשה בריאה ביותר, סובלת ממחלת אסטמה וכשהשתה בסנטה קתרינה קיבלה התקף קשה עקב התרגשות.

לקרינה יש ספקות אם היא תקבל שוב ובקרוב אשרת כניסה נוספת לישראל. שהותה בישראל הוארכה על ידי קשרים שהפעילו למענה אנשי הכנסיה הרוסית בירושלים וישראלים שבביתם היא עובדת. לכן היא מתכוונת לשוב לפולין ולארגן ביקור בישראל של קבוצת אנשי מוסיקה וארכיטקטורה ואז, ייתכן, כי כמארגנת לא תעלה לה הנסיעה וגם יהיה לה קל יותר לקבל אשרה פעם נוספת. לפי תנאי האשרה, בעצם אסור לה לעבוד בישראל, אבל למען קרינה מצאו סעיף בחוק האומר, כי אם היא עובדת בביתם של זקנים זה בעצם חצי התנדבות ולכן היא לא על תקן של עובדת.

כל מה שהיא רואה בישראל מפעים אותה והיא עדיין שרוייה בהתרגשות גדולה. העושר והשפע גורמים לה חלם. היא מסתובבת עם תיק ובו לחם ובקבוק מים מינרליים. זה המזון הבסיסי. כל ארוחה שאליה מזמינים אותה היא חגיגה בשבילה, אבל די קשה לה להתרגל לשפע המזון שעולה כאן על השולחנות. הזמנה לגלידה הולידה מצידה תגובה רגשנית כל כך, שיכולת לחשוב כי אין היא אלא ילדה...

המוסיקליות שלה עובדת בישראל שעות נוספות. רופא ישראלי בשם ד"ר לב ליטבק, שאיתו היא עובדת, אף העניק לה במתנה קסטות שירים באידיש. היא נעזרת בהן בכתיבת יצירה בהשפעת ירושלים ומגדל דוד. כשאינה עסוקה בשמירה על החולה שלה היא נוסעת לחברים בבית ג'אלה. לא, היא לא פוחדת להסתובב בלילות, אשה לבדה בחברון. פעם אחת ניסו לתקוף אותה, אך לדבריה אלוהים הגן עליה. היא נופפה בצלב שנשאה בידה ואז התוקפים ברחו.

לקחתי את קרינה למה שהיא מכנה "ג'ואיש קולחוז" – לקיבוץ. היא לא יכלה לתפוס איך אפשר להסתפק בשעות עבודה כל כך קצרות והתעניינה במיוחד מה עושים עם הזקנים בקיבוץ.

כאשר כתבה זו תתפרסם עושה קרינה את דרכה חזרה לוורשה, כשהיא מצויידת בתמונות מנופי הארץ, ברשמים מעולם המוסיקה המקומי. בין הבתים בהם עבדה היתה גם משפחה חרדית מבני־ברק. כאשר הלכה לעשות אצלם שבת הורדתי אותה בכניסה לבני־ברק והיא עשתה צעידה ארוכה ברגל מקצה רחוב עקיבא ועד רחוב חשומר וכל זאת בכדי לכבד את המסורות של מארחיה. ■

אופנה כן, היסטוריה לא

שנות השישים? לא בבית ספרנו.

מועדון נשות העסקים של מלון קרלטון בתל אביב הוא חוג הכולל בתוכו את המזכירות הבכירות של אנשי העסקים, שגרירויות, חברות תעופה ומשרדי ממשלה. מדי כמה חודשים עורך המלון אירועים מיוחדים למזכירות אלה אירועים, הכוללים בדרך כלל גם תצוגות אופנה. באירוע האחרון, שהיה אמור להפוך לאטרקציה, הציגו 40 שנות אופנה. מארגני התצוגה ניסו לשחזר את ההיסטוריה של האופנה מאז הקמת המדינה, אך או שהמארגנים אלה לא עשו שיעורי בית, או שחשבו כי מדובר בקבוצת מזכירות מצומצמות שבוודאי לא יודעות מה לבשו בארץ לפני 20 או 30 שנה.

למרבה הצער – של המארגנים, כמובן – התגובה הכללית של "נשות העסקים של מלון קרלטון" היתה תגובת כעס מהולה בזעם ולא היה קשה להבין אותן. שיחזור ההיסטוריה על פי גירסת תצוגה זו נראתה כך: עולות חדשות לבושות ב"מיני" – ותזכרו כי מדובר בתקופת העליה לארץ. שנות החמישים המאוחרות הצטיירו באמצעות נערות שבאו לאכול גלידה במונאטנה – ואז רואים דוגמנית בשמלה שחורה ארוכה ובגב חשוף. אם מישהי היתה מגיעה אז ככה לנמל תל אביב, שם שכנה גלידת מונטאנה, תהיו בטוחים שהיינו חושבים כי מדובר באחת שברחה מבית משוגעים.

אחר כך, כאשר הציגו את אופנת נערות שנות השישים, זה היה כבר יותר מדי. ממתי הסתובבו אצלנו אז בשמלות דנטל בשכבות ובכובעי קש? אפילו העולות החדשות מפולין, שהיו גנדרניות, לא הסתובבו כך. את האופנה הזאת ראינו אז רק בז'ורנלים שהגיעו מאמריקה ובסרטי הקולנוע. אבל כאן, אצלנו? אז אם מדברים על שחזור היסטוריה כדאי קודם קצת ללמוד אותה. ■

בס"ד

אשה מחוץ למשחק?

עכשיו, לפני הבחירות, את שווה הרבה.
עכשיו כולם מחזרים אחריך ומוכיחים לך באותות ובמופתים כמה פעלו למענך בעבר, ומבטיחים לך להמשיך ולפעול ביותר שאת בעתיד.
אבל האם את באמת שווה בעיניהם?
כמה נשים מייצגות אותך בכל אחת מהרשימות השונות?
מדוע מגבילים את מעורבות הנשים בפעילות ציבורית מנימוקים דתיים, גם כשאין מגבלות הלכתיות?

דווקא בגלל נאמנותה להלכה ולערכי היהדות, מימד רואה באשה שותף מלא באחריות ובעשייה הציבורית.
מימד גורסת, כי כל בת ישראל, ללא יוצאת מן הכלל חייבת למלא את חובתה הלאומית ולשרת את המדינה.

בחמשת המקומות הראשונים של מימד לכנסת ניצבות שתי נשים, אשר נבחרו בשל הישגיהן הגדולים בפעילות הציבורית.

במימד את משפיעה, לא רק מצביעה.

כי בנפשנו היא.

מימד

מחנה המרכז הדתי

לקבלת מצע, נא לפנות למימד רח' עזה 15 ירושלים טל: 02-661373. שד' רוטשילד 20 ת"א טל: 03-653218

טלילה בקנאי

בעצם – סופרוומן

פרט לחסר מתמיד בשעות שינה, ובחירות להיות יותר ספונטאנית ולעשות מפעם לפעם ככל העולה על רוחה – יש לאסנת וישינסקי כל מה שהיא רוצה בחיים: בעל נפלא, ילדים משגעים (ליאור בן 4 וחצי ודנה בת שלושת חודשים), דירת על הגג ברחוב פרישמן בין התיאטרון הקאמרי לים, תקליט ראשון בדרך, ותפקיד מצויין בהצגת הבידור "חגיגות סיום הרו־טאציה", לצידם של טוביה צפיר ומני פאר. ולחוד שוב שבעבר התמיצו שחקניות ישראל את האמהות, או הסתפקו בילד אחד, שנולד להן בגיל מאוחר. ביניהן: חנה רובינא, לאה דגנית, שושנה ברנע, דבורה קסטלנץ, חנה הנרלר ועוד.

טופרוומן? – מה פתאם, אומרת אסנת בחיוך משגע, סתם כךארם שהלכה לפי נטיות לבה בדרך הפשוטה והטבעית ביותר, ומצאה עצמה מגשימה כפועל את חלום האשה המודרנית: שילוב מוצלח בין חיי הבית והקאריירה. טוב, זה לא היה מתאפשר בלי הפרטנר הנכון. במקרה שלה – וישי, הוא שלמה וישינסקי (45), שחקן התיאטרון ה"קאמרי".

הם נפגשו לפני 8 שנים. היא רק סיימה את תיכון "ברנר" בפתח תקווה והתגייסה לצה"ל. זו היתה תקופת רפול עם ההחלטה האומללה לבטל את הלהקות הצבאיות. במקומן הכינו מקהלה שחבריה התחלקו לצוותים. אסנת ששון, בת לאם ממוצא תימני שהירבתה לשיר באמבטיה ובתכורות זמר, ואב ממוצא עיראקי שהאזין בזמנו הפנוי, בעיקר בשבתות בבוקר, למוסיקה קלאסית; נערה אשר ניגנה בפסנתר והתבלטה בשירה בחוגים־מסכתות־הצגות־סוף־השנה ומופעי התנדבות של החבר'ה – ניגשה למבחני הכניסה, ונתקבלה.

"להיות בלהקה צבאית היה החלום הגדול שלי, מאז שראיתי לראשונה בטלויזיה את רבקה זוהר ושלמה ארצי במדי חיל־הים", היא נזכרת ברצון. מעידה על עצמה שחלומותיה כמו מתגשמים מאליהם, ללא מאמץ מיוחד.

אסנת הוצבה בצוות שתוכנן לעבוד על שירי נתן אלתרמן. בימוי התכנית הופקד בידי שלמה וישינסקי. הפרש הגילים לא מנע בעדם מלהתאהב זה בזו. ידידים, משני הצדדים, חשבו שזה טירוף; שהם יתפכחו; שמק־סימום אפשר לדבר על פלירט חולף.

גם ההורים (שלה) היו מסוייגים. מה פרח שכמותה מוצא בגבר מבוגר, גרוש וחסר בסיס כלכלי? אבל את אסנת זה כלל לא הטריד. היא היתה מאוהבת וכל היתר נראה לה טבעי ומובן.

תשעה חודשים לאחר שהחלה ההכרות ביניהם – נישאו, עם ברכת ההורים, שהעריפו מערכת ממוסדת על פני יחסים ארעיים. אסנת הילכה על עננים. היציאה ממסגרת הבית השמרני לעצמאות, כמו גם המעבר מפ־תח תקוה לתל־אביב, הצטיירו בעיניה בצבעים ורודים, ואפילו העובדה שנאלצו לגור בדירה שכורה לא הכבי־דה עליה.

"לא ידעתי שאפשר אחרת", היא אומרת, "כל הנושא של כסף ורכוש מעולם לא הטריד אותי, לא הכרתי אנשים עשירים ולא עשיתי השוואות. להיפך, הכל נר־אה לי נפלא. הדירה היתה בשכירות אמנם, אבל גדולה, ובמרכז העיר. והיה לנו אוטו משלנו ועוזרת פעם בש־בוע ויכולתי ללכת ולקנות לי שמלה או נעליים מתי שרציתי, מי צריך יותר מזה?"

הנישואים מקצרים את שירותה הצבאי, והיא יוצאת ל"שוק העבודה" האזרחי.

– לא חשבת על לימודים?

– "לו הייתי רואה עצמי כשחקנית, אפשר שהייתי בוחרת במסלול של "בית צבי" או משהו כזה, אבל אצלי תמיד הרגש היה שירה. המשכתי ואני ממשיכה עד היום ללמוד פיתוח קול אצל מורים שונים, אבל זאת במקביל לעבודה ולא במקומה".

התפקיד הראשון הנופל לידיה הוא של בת־המלך בהצגת תיאטרון הילדים והנוער. תפקיד המשלב משחק בשירה. כששה חודשים התעוררה מדי בקר עם שיר בלב, והתרוצצה ברחבי הארץ בהופעות בפני תלמידי בתי־ספר. ובהמשך באים תפקידים נוספים בהצגות שו־נות, רובן בתחום הבידור.

ואז נולד ליאור. "לא במקרה", היא מדגישה. הגיע רגע בו חשה שהיא מוכנה לכך. וישי היה לצידה לאורך כל הדרך. מוכן לכל מאמץ. לוקח חלק בכל עבודות משק־הבית ומפנק אותה במעדנים שהוא מבשל. "הר

> אסנת וישינסקי מאיימת להיות פצצת הבידור של העונה. אשתו של וישי מהקאמרי, אמא של ליאור ודנה, הצלע הנשית ב"חגיגות סיום הרוטאציה". לפני הנישואין היו ההורים שלה מסויגים: מה מוצא פרח כמוה בגבר מבוגר, גרוש וחסר בסיס כלכלי? היא עדיין מאוהבת.

רי", אומרת אסנת, "אומרים שבמבט לאחור צדקתי שבחרתי כבן זוג מבוגר יותר. עם צעיר זה בטח לא היה הולך".

ואז, כאמור, נולד ליאור. ילד משגע. טוב לב, חייכ־ני, שקט, מקשיב בעניין לחזרות המוסיקאליות של אמא, מתלווה אל אבא למשחקי הטניס, מקבל כהבנה את הבייבי־סיטר ומקל על רגשות האשם האמהיים שלה, כשהוא אומר לה: "אבל אין לך ברירה, את חייבת ללכת לעבודה". איזה ילד.

שנה וארבעה חודשים נשארה עם ליאור בבית, מוצ־את לעצמה עיסוקים שונים כציור ותפירה, כתיבת שי־רים והלחנה. כשהאמהות נטו החלה להכביד, רשמה אותו למעון של ויצ"ו וחזרה למעגלי העבודה.

תפקיד בא ותפקיד הולך, אבל את נקודת המפנה בקריירה המקצועית שלה היא חייבת ל־4 דקות שידור במסגרת תכניתו של מני פאר, בהן הציגה בפני עם ישראל הצמוד לאינפוזיה הלאומית – סידרה של חיק־יי זמרות מפורסמות.

בדרך לחלטורה

"הכל התחיל", היא מגוללת הספור אחורנית, "במין שעשוע שהתפתח בנסיעות הארוכות לחלטורות עם "וישי" ועם הפסנתרן משה בלבוביץ'; יום אחד חיקיתי זמרת שרה ברדיו, ומאז מפעם לפעם היו מאיצים בי לחקות עוד. ואחרות. בשבילי זה סתם היה פורקן ושע־שוע, אבל וישי הבחין בפוטנציאל".

את הנסיון הראשון בפני קהל עשתה במסגרת ערב שירי תיאטרון שהקאמרי הגיש בשכונת התקוה. היא התחילה לשיר מאחורי הקלעים בקולה של רבקה זוהר וכשעלתה על הבמה הקהל נדהם לגלות שזו לא רבקה. זו אסנת. בהמשך – מני פאר בא, ראה ונכבש.

הטלויזיה העמידה לרשותה מאפרת טובה, והשירור היכה גלים. הבית הוצף בשיחות טלפון, בין המברכים היו יהורם גאון, אריק אינשטיין, חנה מרון. כולם פירגנו לצעירה האנונימית, שהפתיעה בחן ובכשרון. מעבר לברכות הגיעו גם הזמנות להופעות. וכך, מה שהתחיל כבדיחה, הפך למרכז הכובד.

שלמה (וישי) וישינסקי. היא – נקיון וכביסה; הוא – קניות ובישול.

ההצלחה הפתאומית לא מסחררת את אסנת ולא גור־מת לה לאבד את שיווי המשקל. "אולי משום שיש לי כבר ילד, ואת הכל אני לוקחת בפרופורציה. הצלחה זה נפלא, ומחיאות הכפיים מחממות את הלב, אבל בבוקר לא נותר מזה כלום. הילדים זה משהו אחר. זה ממשי. איך אפשר להשוות איזשהו דבר בחיים לריח של דנה, לחיוך של ליאור, לראות אותו רץ לכסות אותה כשמי־זוג האויר פתוח, ולצפות בנסיונותיה להתהפך בכוחות עצמה".

כן, עדיין לא הזכרנו את ההריון השני. את הולדת דנה. כשליאור היה בערך בן שלוש וחצי היא חשה עצמה מוכנה להרחבת המשפחה. לא חוששת מפסק זמן נוסף בקידום הקריירה האמנותית ולא מהעול. וככר מרמזת, שלא בהכרח תסתפק, כאמה לפניה, בשנים בלבד. ועל כל מקרה היא מאחסנת את הבגדים שקט־נים כבר על דנה. שיהיו.

ההריון היה כל כך מתוכנן, עד שלדבריה היא יודעת בדיוק מתי זה אירע. נראה כי הנקודה הזו של שליטה במצב חשובה בשבילה מאד. ההתרחשויות אינן סוחפות אותה, היא נכנסת אליהן בעינים פקוחות. שוקלת היטב את כל ההיבטים. כך תיכננה לעבוד עד ימי ההריון האחרונים, ולהכנס לחזרות על המופע החדש כשהרך הנולד החדש יהיה בן שלושה חודשים. וזה עבר בדיוק לפי התכנית.

אסנת וישינסקי עם ליאור ודנה. ההריונות היו מתוכננים מאוד. עתה לא חסר לה דבר, רק שעות שינה. צילום: שמואל רחמני.

64 מדרגות

מה שלא עבר לפי התכנית זה ספור הבית. אחרי שנים של תשלומי שכר דירה גבוהים בדירה שכורה, הגיעו בני הזוג וישינסקי למסקנה, שבמציאות הישרא־לית עדיף לשלם משכנתא גבוהה ולרכוש דירה משלך. כצעד ראשון רכשו גג על בנין בן שלוש קומות, 64 מדרגות ללא מעלית, ליד הים; לא לפני שבדקו ומצאו במשרדי העיריה שיש רשיון לבניה על גג זה.

ידיד הכין להם תכנית בניה מינימליסטית עם אפש־רות להרחבת – לכשירוות, ומה שנותר זה להתחיל בבניה. למה חלפו קרוב לחמש שנים עד שהספור הק־פקאי הגיע אל הסוף הטוב? זה ספור של מבוך בירוקר־טי טיפוסי, בו כולם צודקים, אך הצדק לא נעשה. טוב שבסופו של דבר הכל בא על מקומו בשלום, וכשבועי־ים לפני לידת דנה הצליחה המשפחה לעבור למקום מגוריה החדש.

"התבגרתי", היא אומרת. חשה בפער שבינה לבין בנות גילה שבחרו בדרך אחרת, אלה עדיין "מחפשות את עצמן". בלימודים. בנסיעות ללא הגבלה בזמן לאר־צות רחוקות. בניהול רומנים מרתקים. ותולפים. וכל השאר.

"החירויות האלה, היא אומרת, ניטלו ממני. שוב אינ־ני יכולה לקום ולנסוע כשמתחשק לי לפסטיוואל עכו. או אפילו לצאת באמצע הלילה לאכול בשכונת התקו־וה. הכל חייב להיות מתוכנן, ומתואם. אפילו יציאה בבוקר לראיון עתונאי חייב להיות מתואם.

אם וישי לא בבית, היא לא יכולה לצאת. וכשהוא עושה חזרות בבית על תכנית חדשה עם נעמי פולני, היא מעדיפה לקחת את הילדים לטייל. שלא יפריעו. אבל לפעמים היא מוכרחה לצאת, אז וישי או הפרטנ־רית שלו, רותי הולצמן, שמים עין על הקטנה כשהיא בוכה. בעיות של שחקנים, שלא רוצים שילדיהם יגדלו עם מטפלות צמודות.

ואיך היא מוציאה קיטור? הרי לא יתכן ש־24 שעות ביום היא שקטה ורגועה, נינוחה ומחייכת? "טוב, היא אומרת, גם לי יש לפעמים קטעים של טריקת דלתות. מצב רוח וככי. לא בהגזמה, אני חושבת. בדרך כלל אני ילדה טובה. באמת. גם בבית ההורים זה היה כך.

"לא שלא התמרדתי, אבל בלי מהפכות, מרידות קטנות משלי מבלי לזעזע את המערכת. איפה שאני כן מפתיעה את עצמי, זה על הבמה. לפעמים אני לא מצליחה להבין מאיפה יש לי – על הבמה – אנרגיה שכזאת, כל כך שונה מהאני הפרטי שלי".

האני הפרטי מתחיל את היום בקימת בוקר לילדים, ומסיים אותו עמוק לתוך הלילה, אחרי הצגה עם או בלי נסיעה מחוץ לעיר, שוב ליד הילדים. לפעמים סתם עומדת ליד המיטות, מכסה את דנה, מלטפת שוב ושוב את ליאור ונותנת לתחושת ההחמצה להשתלט עליה.

את עול משק הבית השוטף היא מחלקת עם וישי בהבנה מלאה. כל אחד ממלא את חלקו, הוא יותר בקניות ובישול, היא יותר בנקיון וכביסה. בסדר העדיפויות של הרכישות הביתה עמדו מכשירי העזר החד שמליים כמדיח כלים, מכונת כביסה וייבוש ומיקרוגל. כל מה שמקל על העשייה היומיומית ומשחרר מן העבודה המייגעת או התלות בעוזרת.

בלי לחץ

בהצגה החדשה היא הצלע הנשית לצד שני כוכבים: טוביה צפיר ומני פאר. קצת מלחיץ, לא? לא את אסנת וישינסקי. עם טוביה כבר הופיעה בעבר בשתי הצגות ואפילו היתה "אשתו". יעל, אשתו של טוביה, היא הסוכנת שלה. מני, הוא חבר טוב של שניהם, ועכשיו – גם שלה. אז ממה יש להילחץ? על הבמה – על הבמה היא לא מתחרה בהם, היא עושה את שלה. והיא מקווה (ולפי מחיאות הכפיים הקוטעות את מהלך ההצגה לכ־בודה ניתן להבין שאכן כך הדבר), שהיא עושה זאת טוב.

ומה לסיכום? "לסיכום", היא אומרת, "אני לא מתחר־טת על שום החלטה שקיבלתי בחיי. בשבילי, זה פעל נפלא. וכמבט הצידה, לאלה שהיו אתי בקו הזינוק והל־כו בדרכים אחרות, במוקדם או במאוחר כולם יגיעו אלי, אל שילוב העבודה והמשפחה. רק שנהיה בריאים".

איפנה

יהודית חנוך

בעל בהשאלה

הסרט "בעל בהשאלה" המועלה עכשיו הזו היא הזדמנות טובה לחשיפה של האופנה ההולנדית שמנסה לחרוג מגבולות ארצה. אליזבט, עקרת הבית הנשואה לפסיכיאטר מצליח וגרה בבית מרוהט בחידושים האחרונים, לבושה בבגדים אופנתיים, אבל בקו די שמרני. מוניקה, עתונאית שנענית למודעה בעתון ובאה להחליף אותה לחודש לא רק כעקרת־בית ואם אלא גם כאשה זמנית לבעלה, לובשת את האופנה ההולדית החדשנית, הרבה צבעים, סריגים עליזים, שכבות, קצת זרוק, אבל בכל זאת מאוד מכוון. מעבר לסרט, שני הסגנונות האלה מאפיינים את מה שקורה עכשיו באופנה ההולנדית, שמנסה לחרוג מסגנון מוניקה המרובע, בעזרתם של קבוצת מעצבים צעירים ונועזים. בסרט רואים את זה על רקע יפה ומטופח של איכות חיים הולנדית. ■

סוניק ואן דהזואן בתפקיד מוניקה.

מערכת עור זמש בצבעי שלכת עם קישוט של עור מודפס ("זיוה תלם").

מחדר האורחים ללב־דיזנגוף

מאחורי הבגד הזה יש סיפור הצלחה. זיות תלם היתה יועצת־יופי ב"רבלון". יום אחד, לפני עשר שנים, החליטה שנמאס לה וחזרה הביתה. אבל זיוה, דינמו שופע מרץ ורעיונות, לא ישבה הרבה זמן בחיבוק ידיים. היא התחילה למכור בביתה בגדים בהרצליה־פיתוח לחברות ולשכנות. אחר כך בא לה רעיון לארגן ימי מכירה בבתים. בשבתות והיא היתה לחלוצת שיטת המכירה הזו. העסק רץ טוב וזיוה הוסיפה גם בגדי־עור, שמכרה במחירים מוזלים מהיצרן לצרכן.

כיוון שרצתה שבגדי־העור שלה ייראו קצת אחרת, התחילה לעצב פה ושם דגם. קשרה קשרים עם קבלני משנה ולמדה איך עושים את זה בשטח.

מהמכירות בחדר האורחים שבביתה הצמיחה זיוה תלם עסק מצליח, שעובדות בו גם שתי בנותיה. היא מייצאת בגדים לחו"ל, לארה"ב, לשוויץ, לאנגליה ולאחרונה גם לדנמרק, לחנות שבו קונה בגדים גם מלכת דנמרק. כל חודש היא לוקחת את המזוודות ונוסעת לסיבוב מכירות. עכשיו פתחה חנות ב"לב דיזנגוף", שבה עיצבה לא רק את הבגדים אלא גם את התפאורה.

בגדי־העור שלה מקושטים בעור מודפס ובתחרה ומוצעים גם במידות גדולות. ■

ריבוע עם כל דבר

עכשיו מתחיל הזמן הטוב של הריבועים והמלבנים, שהתואר "צעיפים" או "מטפחות" לא כל כך מתאים להם. פאריס שוב אוהבת אותם, בתצוגות בגדי החורף עטפו המעצבים את הדוגמניות בריבועים גדולים של צמר צבעוני, כמעט כמו שכמיות. מטפחות משי, כותנה וצמר, ריבועים וגם מלבנים קטנים וגדולים בצבע אחד, בדוגמאות פרסיות ובמשבצות. בשבועות הבאים יהיו ימים וערבים קרירים ויפים להתעטף בהם בכיף, בלי להזיע, מזג אויר תרבותי, שמאפשר לכרוך מטפחת משי על הצוואר, לעטוף בריבוע צמר דקיק וגדול את הכתפיים, או אותו ריבוע גדול של צמר מקופל כמשולש ברישול מכוון רק על כתף אחד, לעטוף ולהשליך מעבר לכתף האחרת. זה כבר פריט שמעבר לאופנה, מוסיף סגנון אישי. נשים שיודעות להתלבש מעולם לא ויתרו על כך.

הם מוסיפים צבע לבגדים וגם רכות ונשיות. מי שרוצה ללבוש וורוד־פוקסיה, או סגול חזק, או אדום עגבניה – ולא כל כך מעזה לעשות את זה בבגד שלם – יכולה לעשות את זה עם ריבוע קטן או גדול, שכרוך על הצוואר. לא מחייב ולא יקר.

לא כל אשה מרגישה נוח עם מטפחת, או צעיף על הצוואר, או על הכתף. יש לי חברה שאומרת, שכשהיא רואה את זה על אחרות, זה נראה כמו אופנה, אבל כשהיא מנסה, היא מרגישה כאילו קשרה סתם סמרטוט לצווארה. זה לא הולך טוב עם עקרונות הפשטות שטבעו בה בתנועת הנוער. למרות שהיום היא לובשת בגדים יקרים ואין לה בעיות להתעטף באוברזון. עניין של בטחון ואולי גם של גנדרנות, שבארץ נחשבת (עדיין) לתכונה שלילית. יש נשים שנולדות עם זה, אצל האחרות זו תכונה נרכשת. שווה לנסות. ■

צבעים עליזים, אותיות על החזה, ג'ינס שחור, שיצאו מסרט על קולג' אמריקני משנות החמישים.

קולג' נוסח איטליה

קחו קצת ג'ינס, הוסיפו סווטשירט צבעוני, כסו במקטורן בצבע אחר, מתחו על חרגלים גרביים שחורים, הצמידו כובע לראש, וכבר אתם משחקים במשחק סתיו '89. במה זה שונה מסתיו '88? המסר העכשוי הוא לערבב, לא לחתאים. "בנטון", שצמודים לראש של הנוער ויודעים בדיוק מה אנשים צעירים אוהבים, מראים איך לשחק את המשחק הזה.

הם לקחו וחיברו את הבגדים הכי בסיסיים, ג'ינס, קורדרוי ומכנסים שחורים צמודים, הוסיפו קצת ממה שלבשו פעם תלמידים בקולג' אמריקני, אפודות עם אותיות גדולות על החזית, או סריגים של מעויינים צבעוניים על החזה, הצאיות משובצות במשבצות סקוטיות, מערבבים קצת – ויוצא מראה חרפי חדש. כדי שלא יהיה משעמם וגם כדי שמרוץ לקנות בגדים חדשים, הוסיפו גימיקים קטנים. לסריגים ולג'ינס יש מוטיבים רקומים קטנים, בקצה הבגד. בקורדרוי שמו קצת חוטי־סטרץ', שיהיה גמיש. את הג'ינס מכבסים עם גפרית שחורה שנותנת גימור חדש, שונה.

את החדש והישן מערבבים כך שיוצא הכי צבעוני שאפשר. אדום וירוק וצהוב וסגול ורק קצת שחור. אחרי החורף השחור של השנה שעברה, כל השילובים הצבעוניים האלה נראים טוב.

יש עוד קטע אחד, קצת אחר. פחות סטודנטי ויותר גנדרני, שמלות מיני ומערכות סרוגות צמודות, שמוסיפים להן כפפות ארוכות, מחרוזות פנינים, כובעים קטנים וגנדריים, כמו משחקים אותה בהצגה של שנות החמישים. הצעירות האיטלקיות כבר מריצות את הבגדים האלה ברחוב, כולל מחרוזות פנינים ארוכות על הצוואר. ■

מטפחת על הצוואר או על הכתף. שוב באופנה.

חגיגת בר מצווה !!!
לא תשכחו אותנו עד החתונה !
באולמי בית המהנדס ת"א החגיגה נמשכת – דיזנגוף 200 ת"א, 03-229798, 03-220005

סתיו חורף 88–89
קרוקודיל
נעליים
מידות 35—42
תיקים, חגורות
דיזנגוף סנטר שער 5/7 ת"א
טל. 03-289477

מטעמים בסגנון עולמי

מנות עיקריות

רותי קינן

שני אשפים, שתי גישות

הנה מה ששני אשפים עושים למנות העיקריות. שניהם באים משני קצוות שונים של המטבח העולמי. האחד נולד אל תוך זה האירופי האנין ואילו חברו גדל על מטעמי המזרח. שניהם רעו בשדות זרים והתמחו בהכנת מעדנים מהמטבח הצרפתי הקלאסי. עד כאן הדמיון והשוני.

השף ברנרד שדלר השוויצרי עושה כל מה שאפשר לעשות מנתחים טובים של בשר. הוא מומחה ידוע גם בדגים. במדור זה תבאנו שניים ממתכוני העופות (לא סתם עוף – כבד וברווז) שהסכים להטעימנו בהם ולגלות את סוד התקנתם. השף שדלר כבר חזר בינתיים לתנותו הקטנה שבז'נווה, שאינה סתם אטליז כמו שאנו מכירים כאן. זוהי יותר מעדניית בשר, שבה נמכרות יצירותיו של השף וגם המוצרים שמהם מכינים אותן בבית.

שף חמדה חטיב, לעומת זאת, נשאר אצלנו. התתמודדות שלו עם המטבח הצרפתי נעשית במישור שונה לחלוטין. הוא מאמץ את מה שהתחבב כל כך על שוחרי הבריאות, מוצרי "טבעול" מן הצומח, ועושה להם דברים טובים. לאור השפע שניחת עלינו באחרונה מכיוון מוצרים מוכנים למחצה מחלבון צמחי, נראה שהקהל מושפע מאזהרות הדיאטנים מפני מזונות עתירי כולסטרול. גם ממנו שאבנו שני מתכונים אותם הוא מכין במסעדתו.

ועתה, צאו ובחרו בעצמכם את המנה העיקרית לארוחה שלכם. או שמא תעדיפו לחטוא בראשון במעדן עתיר חומצות רוויות ושומן מהחי ולכפר ביום ב' במזון מן הצומח. כך או כך, כשאתם משתמשים במוצרים המכילים שומן שעליו נאמר בפירוש שאינו מכיל כולסטרול — אל תשכחו לעיין היטב בטבלה שצירפנו לכם. זכרו שלא תמיד אתם יוצאים נשכרים מנטולי הכולסטרול. הם עלולים להכיל צרות אחרות.

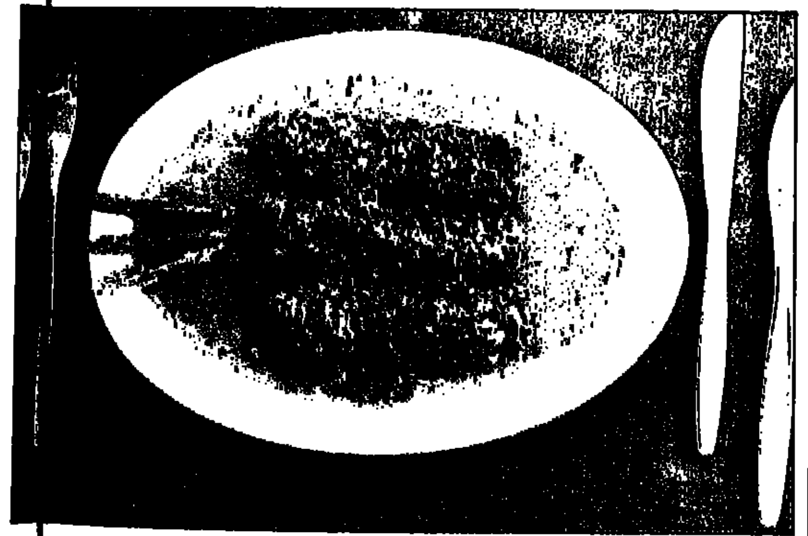

קבאב צמחי בלבוש צרפתי: רוטב בנוסח פרובאנס

חמדה חטיב וכתיתה. הבריאה מהצומח.

הברידה הצמחית

שף חמדה חטיב מצא אתגר בתרגום מוצרים מן הצומח למתכונים מן המטבח הצרפתי הקלאסי. במסעדת "המטווח" שבה הוא משמש שף ראשי הוא מנסה לקלוע בול לטעמו של הישראלי שוחר הבריאות ונראה שהוא גם מצליח. המתכונים שהעביר לנו הם גם קלי הכנה וגם מלאי טעם. שימו לב שאינם נטולים כולסטרול (חמאה, שמנת) ועם זאת – אין מה להשוות לאחיהם המכילים בשר.

קבאב צמחי ברוטב פרובנסאלי

רוטב פרובנסאל הוא רוטב פרובנסאל ואפשר להתאים לו כל בשר או תחליף שלו. אבל כשמוסיפים לו קבאבים של טבעול הוא מקבל תפנית מזרח תיכונית חדה, גם כשאפשר להרית ממנו מעט חמאה.

החומרים:
חבילה קבאב צמחי
2 עגבניות גדולות
25 גרם חמאה
2 שיני שום כתושות
¼ כפית רסק פלפל חריף
½ כוס יין לבן יבש
מלח, פלפל שחור

התכנה:

מכינים את הקבאבים לפי ההוראות שעל האריזה (על־ידי טיגון, אפייה או קלייה באסכלה). אפשר גם לקלות את הקבאבים על אסכלת פחמים.

קוצצים את העגבניות או חותכים לקוביות קטנות מאוד. מתיכים את החמאה במחבת ומוסיפים את העגבניות. מטגנים תוך כדי בחישה, כ־2 דקות. מוסיפים את השום, רסק הפלפל החריף והיין וממשיכים לבשל עד שמתקבל רוטב סמיך למדי. מתבלים במלח ובפלפל לפי הטעם.

מניחים את הקבאב על צלחת הגשה ויוצקים את הרוטב מעליו או מתחתיו.

כתיתה מהצומח ברוטב חרדל

המיוחד ברוטב החרדל הזה הוא שהוא עשוי מגרגרי חרדל ולא חרדל מוכן. ועוד מיוחד במתכון זה השידוך בין שניצל לשמנת במטבח הכשר. מי שמעדיף להמנע בכל מחיר מהכולסטרול שישתמש בשמנת צמחית.

החומרים:
חבילה כתיתות (שניצלים) מן הצומח
מעט חמאה או שמן
כוס שמנת לקצפת (רגילה או צמחית)
כפית גרגרי חרדל
קופסה לבבות ארטישוק
מלח, פלפל לבן

התכנה:

מכינים את הכתיתות לפי ההוראות שעל האריזה (אפשר לטגן, לאפות או לקלות באסכלה).

בינתיים, מביאים לרתיחה את השמנת עם גרגרי החרדל. חותכים את לבבות הארטישוק לקוביות ומוסיפים לשמנת. מרתיחים הכל יחד על להבה בינונית־עזה במשך 3 דקות. מתבלים במלח ובפלפל לבן לפי הטעם ויוצקים את הרוטב על הכתיתות המוכנות.

לבריאות

כל האמת על כולסטרול ושומן מן החי

כולנו יודעים כבר שהכולסטרול לא טוב בשבילנו. הוא אפילו מסוכן. אסור בתכלית. צריך להתרחק ממנו ולהמנע ככל האפשר מצריכתו. אנחנו גם יודעים, שמקורות טובים לכולסטרול הם השומנים מן החי – שומן של בקר, עוף וברווזים למיניהם. ועוד: שומנים מן הצומח אינם מכילים כולסטרול. נכון מאודו אבל מה שחלק מהם מכילים הן חומצות רוויות באחוזים גבוהים מאוד. אלו תורמות מצידן להיווצרות כולסטרול בדם.

ממה צריך להזהר? משמנים מן הצומח שמצב צבירתם מוצק. בעיקר שמן דקלים ושמן קוקוס. ואולם, אלה מצויים גם בכמויות במוצרי מזון מוכנים ושם אין אפשרות לאתר אותם. אם היצרן טורח לציין שהמוצר אינו מכיל כולסטרול, הדבר אינו אומר שהוא אינו מכיל אותם שמנים מזיקים לא פחות. מרגרינות ומוצרים שבין מרכיביהן מצויין "שומן צמחי" מכילים, בדרך כלל, שומן קוקוס או דקלים.

באמריקה נלחמים איגודי הצרכנים למען סימון מדוייק של סוג השומן על מצרכי מזון. עד אז, מצאנו בעבורכם בירחון אמריקאי רשימה, המסווגת את סוגי השמנים על פי כמות החומצות הרוויות המצויות בהם. ככל שהכמות קטנה יותר - השמן טוב יותר.

סוג השמן	חומצות שומן רוויות בגרמים
חריע	1.2
חמניות	1.4
תירס	1.7
זית	1.8
שומשום	1.9
סויה	2.0
בוטנים	2.3
ירקות	3.2
כותנה	3.5
דקלים	6.7
קוקוס	11.8

החמא הופלא של ברנרד שדלר – מוס כבד אישי.

השף שדלר עם הברווז. מי מפחד מכולסטרול?

בשורה בשרית

הבשורה הזאת הגיעה ישר משווייץ ונחתה באיטליז "הכט" שבכפר שמריהו. ברנרד שדלר משמש יו"ר איגוד הקצבים בארצו אבל מלבד חיתוך אומנותי בבשר החי הוא מתמחה גם בבישולו. בחגים הוא הדגים בחנות חיתוך בשרים וגם הכין מבחר של מעדנים, שאותם ימשיכו להכין כאן גם אחרי שובו של השף לארצו. שדלר מתמחה בבשרים ובעופות וגם בדגת הים והנהרות. אנחנו קיבלנו ממנו שני מטעמים אמיתיים, בלי שום קשר לדיאטה כלשהי.

מוס כבד עוף

נימוח ומעודן ונתון – הברקה של ממש – בתבניות אישיות קטנות. מומלץ מאוד.

החומרים:
½ ק"ג כבדי עוף
250 גרם מרגרינה
3 בצלים, חתוכים לטבעות
מלח, פלפל
2 כפות ברנדי
2 כפות יין מדרה או יין מתוק אחר

ההכנה:

קולים מעט את הכבדים על להבה פתוחה להכשירם. מטגנים את הבצל בכ־50 גרם מהמרגרינה עד שהוא נעשה שקוף. מוסיפים את כבדי העוף וממשיכים לטגן עוד מספר דקות (יש להקפיד שהפנים ישאר עדיין ורוד) מתבלים במלח ובפלפל ומוסיפים את הברנדי ויין המדרה. כשהנוזלים נספגים (אחרי פחות מדקה) מסירים מהלהבה, מוסיפים את שארית המרגרינה ומערבבים. מעבירים את התערובת לממחה (בלנדר) או למעבד מזון ומעבדים למחית חלקה ביותר. ומתבלים שוב את התערובת לפי הטעם. מעבירים לתבניות אישיות ומצננים היטב.

ברווז באפרסקים

משהו מהודר ששווה את הטירחה סביבו.

החומרים:
½ כוס סוכר
½ כוס חומץ
50 גרם מרגרינה
2 כפות שמן
ברווז בינוני
½ כוס יין לבן
מיץ מ־2 תפוזים
מיץ מלימון אחד
2 אפרסקים, בקוביות
מלח, פלפל

התכנה:

בסיר קטן מתיכים את הסוכר עד שהוא הופך לקרמל. מוסיפים את החומץ, מערבבים עד שהקרמל מתמוסס בו ומניחים בצד.

במחבת גדולה מאוד, בעלת מיכסה (המחבת צריכה להכיל את כל הברווז), מתיכים את המרגרינה ומוסיפים את השמן. מזהיבים את הברווז מכל צידיו בשומן החם. כשהברווז זהוב, מוציאים אותו מהמחבת ושופכים את כל השומן שהצטבר. מוסיפים את היין למחבת ומגרדים את כל השאריות מקרקעיתה. יוצקים את היין לתערובת הקרמל.

מחזירים את הברווז למחבת עם מעט שמן, מיץ התפוזים והלימון וחצי מכמות רוטב הקרמל. מוסיפים את האפרסקים ומתבלים במלח ובפלפל. מכסים את המחבת ומבשלים עד שהברווז רך. הופכים מדי פעם ואם יש צורך – מוסיפים נוזלים (מים, יין או מרק צח).

כשהברווז רך מוציאים אותו מהמחבת ומעבירים לכלי הגשה. שומרים על חומו בתנור בחום נמוך ביותר. מוסיפים לרוטב שהצטבר במחבת את רוטב הקרמל הנותר ומרתיחים. מעבירים את הרוטב מבעד למסננת ודוחסים את חתיכות האפרסקים כך שיתקבל רוטב סמיך. מגישים את הרוטב יצוק על הברווז.

טפול

מעינה שנהר
צילום: יוסי זמיר, סקופ 80

היפנוסקס, למי שלא עומד לו

ה"חפוז" לקוח מתחום המין, אבל מסתבר שאין לו מקום בטיפול המיני. שם הכל מתרחש לאט יותר. היום באופנה טיפול בהיפנוזה. "אין הוקוס פוקוס", אומר ד"ר אורי ורניק.

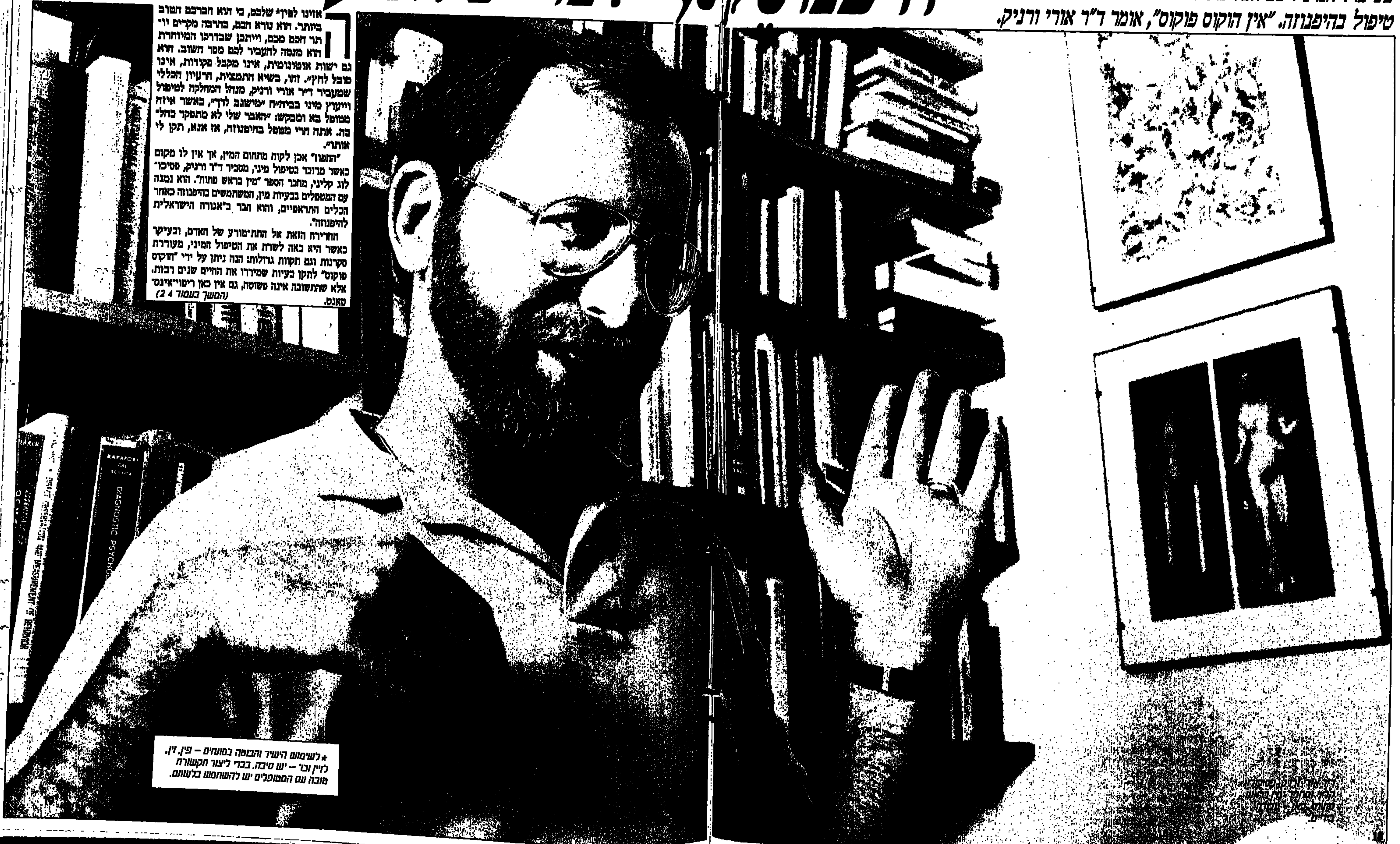

★לשימוש השיר והבוסה במונחים – פין, זין, לין וכו' – יש סיבה. בכדי ליצור תקשורת טובה עם המטופלים יש להשתמש בלשונם.

אזינו לפין" שלכם, כי הוא חברכם הטוב ביותר. הוא נורא חכם, בהרבה מקרים יו־תר חכם מכם, וייתכן שבדרכו המיוחדת הוא מנסה להעביר לכם מסר חשוב. הוא גם ישות אוטונומית, אינו מקבל פקודות, אינו סובל לחץ". זהו, בשיא התמצית, הרעיון הכללי שמעביר ד"ר אורי ורניק, מנהל המחלקה לטיפול וייעוץ מיני בביה"ח "משגב לדך", כאשר איזה מטופל בא ומבקש: "האבר שלי לא מתפקד כהל־כה. אתה הרי מטפל בהיפנוזה, אז אנא, תקן לי אותו".

"החפוז" אכן לקוח מתחום המין, אך אין לו מקום כאשר מדובר בטיפול מיני, מסביר ד"ר ורניק, פסיכו־לוג קליני, מחבר הספר "מין בראש פתוח". הוא נמנה עם המטפלים בבעיות מין, המשתמשים בהיפנוזה כאחד הכלים התראפיים, והוא חבר ב"אגודה הישראלית להיפנוזה".

החדירה הזאת אל התת־מודע של האדם, ובעיקר כאשר היא באה לשרת את הטיפול המיני, מעוררת סקרנות וגם תקוות גדולות: הנה ניתן על ידי "הוקוס פוקוס" לתקן בעיות שמיררו את החיים שנים רבות. אלא שהתשובה אינה פשוטה, גם אין כאן ריסוריאינס־טאנס.

(המשך בעמוד 24)

קורים דברים

פליקס דיידוי, "נגרופיליה". צילום: הרצל שפירא.

שיחה שחורה

הסנסציה בפסטיוואל הסרטים הבינלאומי בחיפה היתה לא איזו כוכבנית מתפשטת ברחבת האודיטוריום על הכרמל. הסנסציה היתה התפרצותו האמוציונאלית, רצופת ביטויי האות השביעית, של הבמאי שחום העור פליקס דיידוי מקורסאו נגד הבמאי הגרמני הנודע וורנר הרצוג לאחר הקרנת סרטו האקזוטי "קוברה ורדה" המספר על סוחר עבדים ברזילאי במאה הקודמת.

קרוב לסופה של מסיבת עיתונאים ששטה על מי מנוחות, קם הבמאי השחור ששניים מסרטיו הוקרנו בפסטיוואל ("אלמאסיטה בת הרוחות" ו"דזירה") והאשים את הבמאי הגרמני בחד־צדדיות ובצביעות ואמר זאת בתריסר אופנים. הרצוג השיב בשלווה: "אתה יכול לתלות בי כל מיני האשמות, אך צביעות – בשום פנים ואופן לא". למחרת נראו השניים מתחבקים לאחר שיחת בוקר מפוייסת: "הרצוג הסכים עמי בעניין החד־צדדיות. החלטנו לחזור ולהיפגש באמסטרדאם, שם אני גר. זו בשבילי כמו התחלה חדשה. לא צעקתי אמש לחינם".

דיידוי שרוי עתה בתוך־תוכו של הנושא השחור: מכין תערוכה גדולה בשם "נגרופיליה" על האיש השחור בחברה המערבית ב־200 השנים האחרונות. "היתה לי זו התנגשות ראשונה עם אישיות שאני כה מעריץ, לכן הייתי כה נרגש", אומר דיידוי (35) בעל תואר שני בקולנוע מאוניברסיטת ניו־יורק. לפני מספר דורות נמהל דם יהודי בדמו כאשר אבי סבו היה יהודי. את חייו בהולנד הוא מתאר "כ"חיים טובים, על רמה". הוא במאי תיאטרון, מלמד טלוויזיה בכתת ילדי מהגרים ומופיע בתכנית טלוויזיה ששמה, איך לא: בלאק טוק – שיחה שחורה.

איך הגיע לפסטיוואל? מישהו ראה את סרטו והזמין אותו לבוא לחיפה. סרטיו לא זכו להתעניינות מסחרית בפסטיוואל אבל הוא יצא נשכר: קשר עם האליל הקולנועי שלו, וורנר הרצוג ("פיצקראלדו"). ■

תמר אבידר

וורנר הרצוג ורעייתו. סרט בגיל 11.

ללא בושה

וורנר הרצוג, שהגיע לפסטיוואל עם אשתו היפהפיה, זכה למחיאות כפיים בהופעתו באודיטוריום כאשר סיפר שהוא "מתעתד לסייר בארץ היפה שלכם". הוא היה דיסקרטי באשר ליחסיו עם קלאוס קינסקי, כוכב שני סרטיו ("פיצקראלדו" ו"קוברה ורדה"), והסתפק בכך שקבע כי הינו שחקן מוכשר מאד ורק הוא יכול היה למלא את התפקיד שיועד לו, "אבל יותר לא אעבוד אתו". כאשר הותקף במסיבת העתונאים על ידי הבמאי פליקס דיידוי – הרגיע את הקהל: "אל תתרגשו. אני מורגל להתקפות, גם פיסיות".

הוא ניסה להתנער מן התג של "במאי גרמני", בהדגישו כי הוא מכפר קטנטן בבאווריה – וזה משהו שונה ויהודי. את הסרט הראשון ראה בגיל 11 ובגיל 14 היה לו ברור כי הוא רוצה לעשות סרטים. מה הקריטריון שלו ביחס לסרטיו? "אני עושה סרטים שלא אתבייש להראות אותם לילדי. את 'קוברה ורדה' אראה להם ללא בושה". ■

תמר אבידר

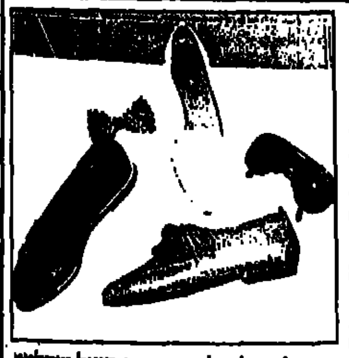

בריאות לגוף ולרגליים

מי מאיתנו אינו מכיר את ההרגשה המטרידה של עמידה בתור או הליכה ממושכת ולאחריהן עייפות וכאבי חגב והרגליים?
"שלגית" מייצרת נעליים ומדרסים רפואיים בשיטת חדשנית ומדוייקת הבנויה לכל רגל בנפרד לפי גבס (על הרגל). המדרס מפזר את הלחץ על כל הרגל ונותן תחושה נפלאה בהליכה.
"שלגית" נותנת פתרונות לבעלי מידות מיוחדות הרוצים להתאים נעל בדיוק לכף הרגל. דבר זה מאפשר לבחור דגמים מיוחדים מז'ורנלים ולקבל בדיוק את הנעל שחלמת עליה וכזו שתחזיק לאורך שנים.
"שלגית" – היא ספק מורשה של מכון לזאיס (משרד הבריאות). במקום ניתן להשיג גם נעלי ילדים אופנתיות ונעלי בית במבחר עשיר של דגמים.
"שלגית" מנוהלת ע"י יעקב, בוגר בית ספר להנעלה רפואית בתל השומר. כל המזמין נעליים או מדרסים נבדק בקפדנות מירבית ונמצא במעקב וטיפול מתמשך גם בתקופת השימוש בנעליים. לספורטאים – מדרסים המשפרים את היכולת התפקודית ומדרסים עם בולמי זעזועים. הרש – פריקר רפואי. טל. 03-249150.

משרד הבריאות
אגף הסיעוד

בוגרות בתי ספר לאחיות מוסמכות בארץ משנת תש"ח — 1948

אגף הסיעוד מתכנן מפגש של בוגרות בתי־ספר לאחיות מוסמכות משנת 1948 עם בוגרות בתי־ספר לאחיות מוסמכות משנת 1988.

המפגש יתקיים במסגרת טכס ממלכתי להסמכה בוגרי 88' בדצמבר שנה זו.

לצורך תכנון הטכס הנכון מתבקשות לפנות לאגף הסיעוד

1. אגף הסיעוד — רח' בן־טבאי מס' 2 ירושלים טל' — 02-692403, 02-692303
2. אגף הסיעוד — ביתן 39 ט' תל־השומר טל' — 03-341707, 03-345755

לימודי חוץ של
האוניברסיטה הפתוחה

מסתיימת ההרשמה
לקורסים שנתיים
לשנת תשמ"ט בשני מסלולים

תקשורת הורים - ילדים:
מוצעים הקורסים: הגיל הרך, ילדות, גיל ההתבגרות

סנדו: פיתוח הקשר הבין־זוגי

בכל קורס 10 סדנאות ייחודיות ו־6 מפגשים משותפים עם מומחים בנושאים:
- הומור ויחסים במשפחה - פרופ' אבנר זיו.
- האם הורים מסוגלים לחנך מתבגרים? - ד"ר דוד גרין.
- זוגיות ומיניות במסגרת המשפחה והשפעותיהן על הילדים - הסקסולוגית רות חוצ'נר.
- הבדלים אינדיבידואליים בין ילדים - הפסיכולוגית גליה רבינוביץ.
- בעיות בהורות בגיל הרך - הפסיכולוג רמי בר־גיורא.
- לחץ פסיכולוגי והשפעתו על המין - ד"ר אלי זומר.

הקורסים מוכרים ע"י משרד החינוך כקורסי חובה בשנת שבתון.

הלימודים יתקיימו אחת לשבועיים בימי ג', בין השעות 20:00-22:00, באוניברסיטה הפתוחה, רח' קלאוזנר 16, רמת־אביב.
המשתתפים יקבלו חומר לימודים כתוב ויצפו בסרטים מקצועיים.
שכר השתתפות: ליחיד - 245 ש"ח.
לשני בני זוג - 295 ש"ח
ניתן לשלם בשלושה תשלומים.
[illegible] 03-422636, 03-422620

אילן פלד (מימין) וביורן בורג. הצעה שאי אפשר לסרב לה.

נאחעס פון קינדער

בשבוע שעבר נערכה באולם יד לבנים בתל אביב הצגת הבכורה של "המגילה" של איציק מאנגר. בין היתר היו שם: העתונאי שלום רוזנפלד, הבנקאי משה נוידרפר, המשפטן דוד ווטלוו, הצייר משה ברנשטיין, הסופרת אלונה פרנקל והשחקנית מרים גבריאלי. כולם אידישיסטים מובהקים. מרגע שהתחילה ההצגה עוררו עניין תגובותיה של אחת הצופות שישבה בשורה הששית. האשה לא הפסיקה לצחוק ומחאה כפיים בהתלהבות. מבט בוחן שנשלח לעברה הבהיר מה הסיבה. היתה זו שחקנית התיאטרון דות סגל, שבאה לראות את בנה, יונתן, המככב ב"המגילה". זה מה שנקרא נחת מהילדים. באידיש זה נשמע יותר טוב: נאחעס פון קינדער. ■

נתנאל שרמן

בנעלים של בורג

שחקן חדש על המגרש התחרותי של תערוכת הנעלים שהתקיימה בשבוע שעבר בדיסלדורף, גרמניה, הוא הטניסאי לשעבר ביורן בורג, אשר הציג שם לראשונה את אופנת נעלי הגברים "בורג קבוצת העיצוב", המיועדת, לדבריו, "למצליחנים בני 25—40". אילן פלד, מנהל היצוא של ביה"ח לנעלים "מגון" של קבוץ גנן, פגש בו שם והעלה איתו זכרונות ממשחקו של בורג נגד מקנרו ברמת השרון. "מתי נזכה לראות גם את הנעלים שלך בארץ?" שאל פלד. "בינתיים בואו לחפש אותן באירופה", הציע בורג. ■

ליה קרן

קטנים

יו"ד האגודה לקידום אמנות הקולנוע בחיפה, עו"ד ישעיהו נדווב, לא היה מאושר כאשר פרס מבקרי הקולנוע הוענק לשלמה בר־אבא, כוכב הסרט "נישואים פיקטיביים". "ראיתי סצינה אחת מן הסרט וזה הספיק לי. אני לא הולך לראות את הכל... והרי אנחנו שוכחים היכן אנחנו חיים" אמר והתכוון לקטע בו הפועלים הערבים מטילים מטבע ביניהם כדי לראות מי יזכה ללכת אל החתיכה היהודיה. ★★★

ראש עירית חיפה, אריה גוראל, אינו מרבה לצפות בסרטים: "לקולנוע אין לי זמן ללכת ובבית אין לי וידאו. למה? מפני שממילא אני לא אוהב לשבת לבד. צריך חברה לידי". אל אירועי פסטיוואל הקולנוע הגיע לרוב בגפו. רעייתו החלימה מניתוח קל בידה. ★★★

עדה בן נחום, המנהלת האמנותית של תיאטרון בית לסין, אוהבת להחזיק את האצבע על הדופק. בשבוע שעבר נראתה יושבת בדריכות בהצגת הארבעים של "מי מפחד מווירג'יניה וולף", בדיוק כמו בהצגת הבכורה. "לא, השחקנים אינם יודעים שאני כאן הערב", אמרה בן נחום, "אבל הם יודעים שאני עושה זאת מדי פעם. זה מכניס קצת מתח וזה טוב". ★★★

בני מרום, לוכד נחשים מקצועי, הפתיע את ח"כ אורה נמיר בהצעה שהעביר לה לאחר שקרא ב"סופשבוע" של "מעריב" כי אינה פוחדת מדבר אלא מנחשים: "כמי שמשחרר מפחדים במקרים קשים לאחר שיחה של עד שעתיים – אני מזמין אותך לטיפול. לאחר מכן תרגישי טוב עם נחש". נמיר השיבה לו: "תודה, לא". ★★★

העולם הנפלא של האופנה בידכם!

בי"ס למקצועות האופנה
לך גבירתי שחיפשת מקצוע מעניין!
לך אדוני שרצית להתקדם בחיים!
לכם נערים ונערות!

מרדים
- תכנון וציור אופנה
- תדמיתנות קונפקציה
- תופרת דוגמאות (סלון)
- גזרן הולצות - מכנסי גברים

תעודת הסמכה

עשי בעצמך
• חצאיות • חולצות • שמלות או מכנסיים

בשיטה קלה ומודרנית
קורס תפירה למתחילות

פרטים והרשמה:
תל אביב אלוני 19 03 658408 657945
ירושלים המצודה 18 02 242512 242513
בימים א-ה 9.00-12.30, 16.00-19.30
בקרו אצלנו ותצליחו!

נמשכת ההרשמה

קצת אחרת

שרות "מעריב"

איך להפסיק לדרוש מעצמך יותר מדי

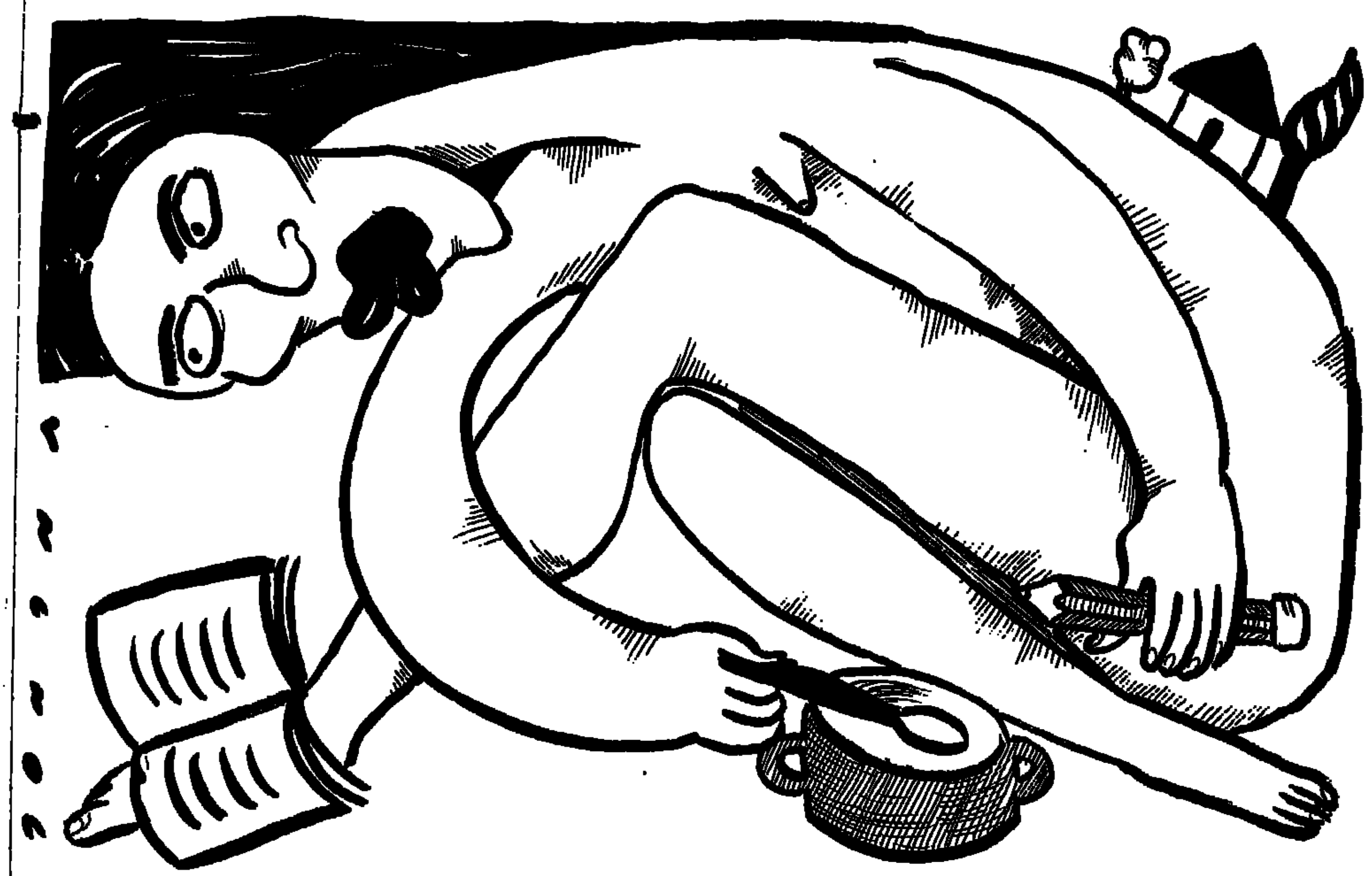

ג'ון, בת עשרים ושבע, נשואה באושר זה חמש שנים, היא מאיירת ספרים ושבועונים ונרפסה כבר במה פרסים. למרות הישגיה, היא מלאת חוסר ביטחון, משווה את עצמה ללא הרף לאמנים אחרים, מוכרים או פוריים יותר. כאשר עורכים מעוניינים לרכוש את עבודותיה ומשבחים אותם, היא מופתעת, בינה לבין עצמה. מה קורה להם? האם אין הם רואים את הפגמים? היא תוהה.

מארילי, בת ארבעים ושתיים, היתה נשואה שלוש עשרה שנים והיא אם לשלושה ילדים בריאים ונהדרים. בכל יום היא יוצאת מהבית עם שחר ונוסעת שעה וחצי בתחבורה ציבורית לעבודתה במשרד יחסי ציבור במרכז דטרויט, היא חוזרת רק עם חשיכה. בזמן האחרון התגלו קשיים אצל בנה הקטן בכיתה ב' ומארילי שטופת רגשי אשם. אילו היתה בבית, אילו בילתה איתו יותר זמן, האם היו ציוניו משתפרים?

סוזן, רווקה בת שלושים וארבע, מנהלת מחלקה בחברת טלפונים. למרות שהיא מנהלת חיי חברה פעילים ומרוויחה משכורת שכל אשה יכולה להתקנא בה, היא מודאגת מהתקדמות הקריירה שלה. "ונוסף לכל זה, אני לא מצליחה בשום אופן לרזות", היא אומרת. "נשבר לי לשקול בחמישה קילוגרמים יותר מהמשקל הרצוי".

מדוע חשות נשים כה רבות, מוכשרות ומצליחות כל כך, כמו ג'ון, מארילי וסוזן, שלא משנה מה שתעשינה וכמה תצלחנה, לעולם לא תהיינה מספיק טובות?

"אנחנו נתונים בעיצומה של אופנה, המכתיבה עבודה מעל ליכולת", אומרת מרג'ורי האנסן שייביץ, מנהלת המוסד למשפחה ויחסי עבודה בלה־ג'ולה שבקליפורניה. המגמה החלה בשנות השבעים, עם יצירת המיתוס של הסופרוומן. נשים חשו שהן צריכות להצליח לעשות הכל – גם לעבוד וגם לגדל משפחה.

הנפילה במלכודת

בשנות השמונים, גבר הלחץ החברתי. עד מהרה לא די היה עוד בסתם מישרה נושאת שכר. אשה צריכה שתהיה לה קריירה בכירה בעלת משכורת גבוהה, שלא לדבר על גוף חטוב, 2.5 ילדים מוצלחים, ארונות מסודרים ומטבח מבריק בסגנון אירופי.

"מה שמטריד אותי הוא התיזמון", אומרת אליסון, ספרנית בת שלושים ואחת הנשואה חמש שנים. בכלי התקשורת מספרים לנו על אשה הדוחה את לידת ילדיה עד שהיא בונה לעצמה קריירה ואז – כבמטה קסם – הכל מסתדר. ובכן, גם אני תכננתי להביא לעולם תינוק, אבל אצלי זה לא הלך כל כך מהר כפי שציפיתי. עכשיו, אני מוטרדת מכך שאינני מבלה מספיק זמן עם בני. במשחק הזה אי אפשר לנצח לעולם.

ואולם האמת היא, שלמרות שכמה נשים מצליחות לעשות את כל זאת, רובם אינן מצליחות. וכאשר לא מסתדרים כל חלקי הפאזל במקום הנכון ובזמן הנכון, נוטות נשים להאשים את עצמן – אילו רק עבדו קשה יותר, לא היו כה עצלות, לא בחרו לעשות כך או אחרת, היו חכמות יותר, יפות יותר, רזות יותר, אסרטיביות יותר; אז היו גם הן ג'יין פולי או מריל סטרים או האשה המוצלחת שגרה ברחוב שלהן.

"זה נראה מגוחך, אך האמת היא שאם אשה אינה עושה משהו מאד בולט או זוהר, היא חושבת שהיא אינה מספיק טובה. והיא חשה אשמה עד שהיא מתעייפת ונכנסת ללחץ, אומרת ד"ר ג'ורג'יה וויטקין־לאנויל, מחברת הספר על "תסמונת הלחץ הנשי" (ניומארקט, 1984).

נשים נופלות למלכודת של אני־לא־מספיק־טובה מסיבות רבות, בהתאם לאמונתן משחר ילדותן כי כיאה לילדה טובה באמת, עליהן לעשות הכל כמיטב יכלתן. "אבל אף אחד בעולם אינו יכול לעשות כל הזמן כמיטב יכלתו" אומר הפסיכולוג ד"ר וין דייר.

מלאני היתה צריכה להגיע לגיל ארבעים כדי להפסיק להיות חמור ולהצטיין תמיד. "תמיד הוצאתי רק מצויין בבית הספר, וכמבוגרת אני עדיין מנסה לקבל מצויין בכל דבר. היא מספרת. "כשניקיתי את הבית הברקתי כל פינה כמטורפת ביזבזתי המון זמן ואנרגיה משום שלא הבנתי שעל רוב הדברים בחיים אין מקבלים ציונים. שאיפה לשלמות היא אולי תכונה מועילה במקרים מסויימים – כמו תיכנות מחשבים – אבל היא לא עוזרת הרבה באשר לרוב הדברים שעושים בחיי היומיום. בעצם, פרפקציוניזם כפייתי עלול רק למנוע ממך להשיג מטרות חשובות בחיים" כותב ד"ר מישל לחיבף בספר "לעבוד חכם" (וורנר 1985).

בעבודה, למשל, עלולה השאיפה לשלמות לגרור להתעסקות מרובה מדי בפרטים, כמו למשל ביזבוז שעות בסידור תיקים בסדר מופתי במקום לראות את התמונה הרחבה יותר ולנסות למצוא דרך לקדם מכירות. ואותו הדבר נכון גם בבית, מטעימה מארג'ורי שייביץ. "אם את מנסה לשוות לביתך מראה מושלם, את עלולה לשכוח שבית אמור להיות מקום בו על בני הבית לחוש בנוח ובו צריכים לקרות דברים נעימים".

יתר על כן, אנשים שמוכרחים הצלחה מובטחת מגבילים את עצמם, משום שהם נמנעים באופן טבעי מנסיונות חדשים וינסו רק דברים שהם בטוחים שיצליחו בהם. "הם אינם לוקחים סיכונים, לכן הם פוסחים על הזדמנויות", מסבירה לידיה טצ'יראט סאנפורד, ממחברות הספר "נשים והערכה עצמית" (פינגווין 1985).

מחוייבות יתר היא סיבה נוספת הגורמת לנשים ליפול למלכודת האני־לא־מספיק־טובה. בעשותן יותר מדי, מאמינה סאנפורד, חשות הנשים כאילו אינן עושות שום דבר כהלכה. "להקדיש מעט מעצמך לכל דבר פירושו בעצם לא להקדיש את החלק העיקרי של עצמך לשום דבר". אומר להיבף.

מה כל כך טוב בכלל בשלמות?

בניגוד למה שרובנו מאמינים בסתר ליבנו, אין זה כל כך בטוח שאם נצטיין בכל יאהבו אותנו יותר. סטפני, בת עשרים ושש, גילתה זאת כאשר נישאה והפכה לאם חורגת לשני ילדים. "מיד התחלתי לפעול כשיא המרץ, אבל על מה שהצלחתי היה להוציא את כולם מדעתם. משך שלוש שנים, מעולם לא בישלתי אותה ארוחה פעמיים. דאגתי שהילדים ובגדיהם יהיו ללא רבב והפכתי כל דבר לחוויה חינוכית. הילדים המסכנים – הם בסך הכל רצו ליהנות מעט.

השינוי חל בסטפני כאשר יצאה שוב לעבוד. "לא הצלחתי לעשות הכל. סוף סוף הבנתי כי זה בסדר גמור להגיש סתם אוכל, או לפרוש סדינים לא מגוהצים. ההפתעה הגדולה היתה לגלות שכולם גם נעשו הרבה יותר מאושרים – כשירדתי מהם סוף סוף".

המאבק להצטיינות בכל עלול לשאת תוצאות גופניות כמו גם ריגשיות. זוהי תוספת ללחץ שאנו נתונים בו והעשוי לפגוע בך ובמשפחתך. "התהליך הוא הדרגתי, לכן נשים אינן חשות כיצד הן משקיעות אנרגיה כה רבה", אומר ד"ר הרברט פרוידנברגר, פסיכולוג קליני מניו־יורק, שחיבר יחד עם גייל נורתי את "אבדן כוחות אצל נשים". התוצאה: דיכאון, חרדה, אשמה או העדר מוטיבציה כמו גם תופעות גופניות ככתמים בעור, כאבי ראש, נדודי שינה, כאבי גב או כאבים בחזה.

מדוע הגברים אינם נאבקים כדי להיות בעלים ואבות מושלמים בעלי קריירות מרקיעות שחקים, בתים מהודרים וחישובים מרשימים?

"גברים שואפים בדרך כלל להשיג הישגים במישור אחד בלבד – בעבודה", אומר סאנפורד. "בעוד שנשים חשות לעתים קרובות צורך להצליח בכל". כשהחלו הנשים לצאת לעבוד, הגברים לא התחילו לשאת בעול משק הבית או לטפל במשפחה. המסר היה "זה בסדר אם את רוצה לצאת לעבוד או ללמוד, או אפילו להיות אסטרונאוטית. אבל לא במקום כל הדברים שהיו מוטלים עליך עד כה".

גברים חושבים תמיד על ביתם כעל מקום מפלט מן העבודה, אך לגבי נשים הבית הוא העבודה. הן אינן יכולות להתרווח בנחת, משום שהן מודעות עד כאב לגרגרי אבק ולכתמים על הרצפה. הבית הופך למישור נוסף בו הן אינן מצליחות להגשים את שאיפותיהן.

יתר על כן, מוסיף סטאנפורד, מחקרים מוכיחים כי גברים, שמאז ומתמיד שאבו הערכה עצמית מחוש ההשגיות שלהם, נוטים להאמין כי השטח בו הם טובים הוא הדבר החשוב והיחיד. נשים, לעומתם, נוטות לשאוב הערכה עצמית דרך הקשר שלהן לזולת, ולא מהשגיהן, כאילו הן אומרות "אם אני טובה בזה, זה בטח לא שווה". התחומים בהם הן אינן מצליחות הם שהופכים למדד לערכן", אומר סטאנפורד.

גברים גם חשבו תמיד על ביתם כעל מקום המפלט מהעבודה, מסבירה שייביץ. אך לגבי נשים, הבית הוא העבודה. הן אינן יכולות להתרווח בנחת, משום שהן מודעות עד כאב לכרורי אבק ולכתמים על הרצפה. הבית הופך לעוד מישור בו הן אינן מצליחות להגשים את שאיפותיהן.

וכך, למרות שנשים לא חונכו לתחרות, סבורים המומחים כי הן תחרותיות לפחות כמו הגברים. אומרת וויטקין לנויל: "אנחנו מבישות סביבנו כדי לראות מה עושים כולם, ואז מנסות לעשות זאת בעצמנו. אם אשה אחרת לא רק עובדת ומגדלת את ילדיה אלא גם אופה עוגיות חג המולד לכל הכיתה, אנו חשות אשמות אם אנו איננו אופות אותן".

המומחים מסכימים: כדי להתחיל לחוש רגשות חיוביים כלפי עצמך, יש להגיע להבנה ברורה מהו סדר העדיפויות הפרטי שלך, אולם לגבי נשים, שחונכו להיות טובות ולרצות את הזולת, אין זה קל להבדיל בין מה שאנו רוצות לעשות, מה שאנחנו צריכות לעשות ומה שהאחרים רוצים שנעשה.

עשרת הדיברות לנשים עובדות

■ הפסיקי להשוות את עצמך לכוכבות הטלוויזיה. אפילו אלה שהצליחו לא עשו זאת לבד. נשים רבות בעלות מקצוע מחזיקות עוזרת בית, אומנת, קניינית אישית וצוות שלם של עוזרים, ככל שידן משגת.

■ הכירי בכך שלרוב הנשים יש משרה, לא קריירה זוהרת. למען האמת, יותר ממחצית הנשים עדיין עובדות בתפקידים נשיים מסורתיים כמו אחיות, מורות ופקידות, ורק נשים – או גברים – מעטים מרוויחים באמת משכורות עתק. המשכורת הממוצעת לנשים (בארה"ב) ל־1986 היתה 15.080 דולר, שהם 70 סנטים על כל דולר שהרוויחו הגברים – פער שלא השתנה בצורה משמעותית בעשורים האחרונים.

■ ברקי מדוע אינך מרגישה מספיק טובה, ועשי מה שביכלתך כדי לשנות את הנסיבות. אם אתה חשה שאינך מתאימה לתפקיד, יתכן ועליך לנקוט צעדים כדי לשפר את כישוריך. ואם את באמת לא מרוצה, מדוע עליך להיות בעונש? חפשי תחום אחר.

■ כדי לצמצם מצב של התחייבויות יתר, ערכי רשימה של כל מה שאת עושה, ואחר כך בדקי מהן המטלות שהיית מבצעת גם אם לא היית חייבת. מאלה שלא היית רוצה לעשות, בדקי אילו מטלות את יכולה להעביר למישהו אחר, או פשוט לוותר עליהן.

■ רשמי את מטרותיך המקצועיות לטווח ארוך ובחני אם את שואפת אליהם משום שאת באמת רוצה או משום שאת חושבת שאת צריכה. לפני שתחליטי לנקוט בצעד הבא בסולם הקריירה, שקלי אם הדבר שווה את המאמץ. לכל צעד יש מחיר במושגים של כסף, זמן או לחץ.

■ העריכי באיזה שלב בחייך ברצונך להשיג כל מטרה, ואל תדחסי מטרות רבות מדי לתקופת זמן קצרה מדי. "זה עוזר לראות את חייך בשלבים", אומרת שייביץ. "נשים רבות מדי סבורות כי לא רק שהן חייבות לעשות הכל אלא שהן גם חייבות לעשות הכל בבת אחת".

■ הרחיבי את תחומי ההערכה העצמית שלך. אם הונתך תלויה כולה במישור אחד, כמו אימהות או עבודה, כישלון אחד בתחום זה עלול להיות מכריע. אבל אם את שואבת הנאה ממישורים רבים בחייך, אפשר יהיה לקזז כשלון במישור אחד על ידי הצלחה באחר.

■ התחילי לעשות משהו חדש, שמעולם לא העלית בדעתך שתצליחי בו. במקום להשוות את עצמך לאחרים, השווי את הצלחתך היום לאתמול או לשבוע שעבר.

■ כפי שאומר ווין דייר, "הרעיון שכל דבר שראוי להעשות ראוי להעשות טוב, אינו בהכרח נכון. כל דבר שראוי להעשות ראוי להעשות. נקודה". זה בסדר גמור לשחק טניס בצורה בינונית, כל עוד נהנים מכך.

■ הפסיקי לשאול את עצמך "האם זה הכי טוב שאני יכולה?" מלאני, האשה שניסתה לקבל ציון מצויין בכל, למדה להוריד את אמות המידה שלה. "עכשיו, כשאני נקיה מזה, אני מצליחה להגיע ליותר. למרבה האירוניה, הבית הרבה יותר מסודר מאז שאינני עושה מהנקיון ענין גדול". היא גם האטה את הקצב בעבודה. "נהגתי לתקוף כל פרוייקט כאילו שזהו מבחן גמר. כיום אני מבינה שגם במאמץ ממוצע אני מגיעה לתוצאות טובות למדי, ולא היה שום צורך להשקיע את כל יכלתי. כיום אני יותר נינוחה, ולכן יותר יעילה". ■

הביאה לדפוס עדית בן־פורת
(לפי "ליידיס הום זורנאל" מיוחד ל"מעריב")

רפי יעקובי
פסיכולוג

העיקר שתחליטו

אל תתקעו במקום אחד לפני שהחלטתם באיזה כיוון ללכת. עדיפה החלטה שגויה על פני קפאון והיסוס נצחיים. זיכרו: החלטה שגויה ניתן לשנות.

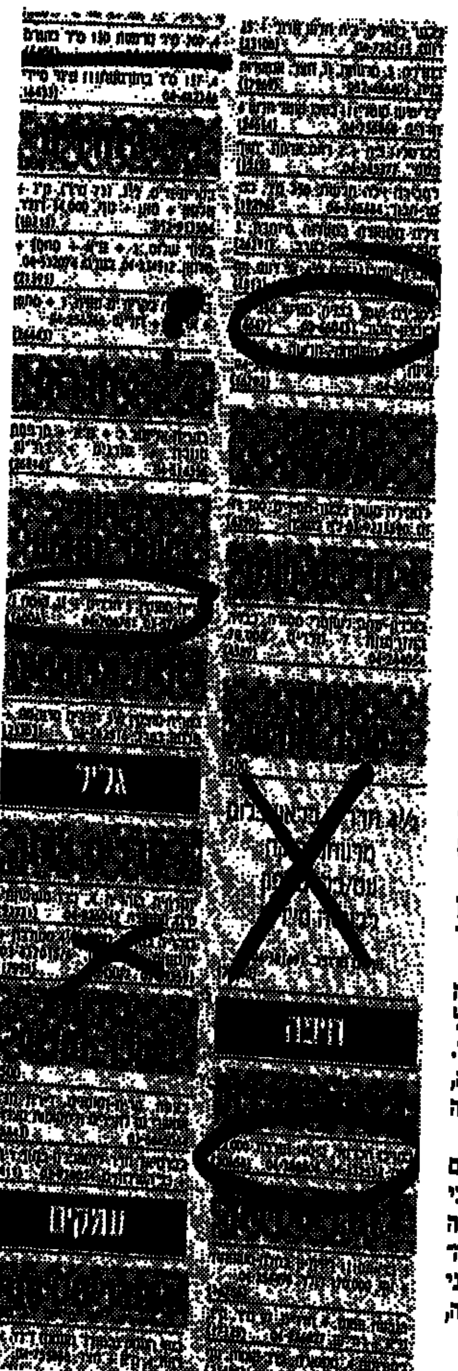

אני מכיר מישהו הסבור שהוא רוצה לרכוש דירה. גם אשתו משוכנעת כי הם מתכוונים לכך. הם ירשו סכום כסף, שאכן מאפשר רכישת דירה. לא גדול, אמנם, ואולי לא לגמרי חרשה. מזה שלוש שנים הם מחפשים דירה, ועדיין לא מצאו אחת. הם קוראים בקפדנות, יום יום, את כל מודעות העתונים. עוברים אצל מספר מתווכים ומבקרים במספר דירות מדי שבוע.

היו דירות שהם שבו וביקרו בהן פעמים אחרות. אף דירה לא נותרה ריקה לזמן רב. עד שהם מתלבטים – אחרים נתפזו וקנו.

טוב, כולנו כבר מבינים, כי הם אינם מתכוונים לאפשר לעצמם ליהנות אף לא מאחת מאותן דירות. כלומר, הם פשוט מבלים בחיפוש. זוהי מעין אובססיה. כלומר, מחשבה טורדנית. הם לא מבלים כמעט בשום דבר אחר. לא הולכים למופעים, לא רוקדים, לא מאזינים למוסיקה, לא קוראים ספרים. רק דירות. גם לא משוחחים על שום דבר אחר.

באורח אולי לא כל כך תמוה מתברר גם, שזה זמן רב לא הוזמנו לבלות עם ידידים. כמו כן נוהרים ידידים שלא לבקר אצלם.

הם צוות מעולה ב"בילוי" של חיפוש דירה. אם קורה שאיזו דירה מוצאת חן בעיני הגבר, ניתן לסמוך על עגתו שתכבה בו לאלתר את זיק הרצון שניצת במוחו. ואם קורה שנדמה לה שאיזו דירה מתחילה לקסום לה, ישבש הוא את מקסם השווא הזה, בטרם תגמול בה החלטה כלשהי לרכישה.

פה ושם קרה כבר, שהם סיכמו ביניהם את רשמיהם מן הדירות שבקרו בהם לאחרונה והגיעו למסקנה, כי כדאי לקנות אחת מהן. נורא מעניין. החלטות כאלה נפלו אצלם בסלון תמיד כשכבר היה מאוחר מדי, כשהדירה כבר לא מצויה בשוק. אך אל תרחמו עליהם. אני יכול להבטיח לכם, כי גם אם הדירה היתה עדיין זמינה, מישהו מהם כבר מוצא משהו לשבש את ההחלטה.

איקספור גירויים

אז מה אפשר לייעץ להם? כולנו מכירים את הקושי הטמון בגיבוש החלטה. תחילה נחשפים לאיקספור גירויים. כי כידוע, ההזדמנויות במרבית תחומי החיים ערות כהרבה על תקציבי יכולתנו ואז אנו טורחים כברת זמן על גיבוש החלטה ומוציאים אותה אל הפועל. באופן הזה, דירה אחת מרבות אפשריות הופכת לשלנו.

אתם, שלא יודעים לבצע זאת, אמורים לבצע מהלך שירותי. כלומר, תחילה לצמצם את השורה ולהתייחס לדירות המוצעות ברובע אחד של העיר. אין לכם בלאו הכי מה לעשות עם כל המבחר המצוי בכל הערים, אז למה להסתנוור לשווא. אחר כך יש להקציב לתהליך הניפוי והמיון זמן ולהגביל אותו. נאמר לשבועיים. מאותו רגע ואילך מגייסים משמעת מחשבתית ולא מניחים יותר לשום הזדמנות אחרת להתייצב לה בנופכם.

לא חשוב מה אתם חשים ועד כמה אתם מגורים. את מהלך ההחלטה אתם יכולים לבצע גם ללא שאתם חשים העדפה, אלא גם באופן שירותי. כי אם הגעתם עד הלום ללא נסיון עשיר בביצוע החלטות, כלי הבחירה שלכם דלים ומגושמים.

כלומר, אתם מבחינים בין שחור ללבן, אך הבדלים יותר דקים לא נכללים בתודעתכם. וכך אתם לא מצליחים לזהות את הדירה, שבאופן יחסי, מכל שאר המבחר המצוי ברשותכם, כראית לכם. ואם תמתינו לכך שתתעשו באופן ברור ונחרץ ורק אחר כך תבצעו החלטה ותהיו שלמים יותה לעד, קיים חשש שתמתינו עד בוש ותחמיצו את האפשרי.

שוק ההיצע

אז תחייבו את עצמכם לבצע החלטה כלשהי. גם שגויה. ולהצמד בעקשנות רבה להחלטתכם לפחות לחרשים מספר. ואם התברר במשך הזמן, שהיתה זו החלטה שגויה, תשיבו את הדירה לשוק ההיצע ותחליפו אותה באחרת, טובה יותר. בחודשים אלו, שאתם צמודים להחלטתכם, אתם מעניקים לעצמכם הזדמנות מסויימת לא להחמיץ את מה שכדאי.

עם הזמן אולי תווכחו שאתם מתייצבים מול החלטותיכם ביתר אמון וביתר תוקף ומעניקים לעצמכם תוספת כובד למרכז זהותכם. הבעיה כולה מקננת אך ורק במוח פנימה. דרכנו סלולה החלטות, בין אם נרצה בכך ובין אם לאו. בין אם אנו מבחינים ומזהים אותן ובין אם לאו.

את בהריון ושניכם חשים שארעה לכם "תאונה" לא רצויה, שזה לא מתאים לכם ושניכם מדברים על גרידה. שניכם דשים בכך שוב ושוב. מחליטים על גרידה. אצל מיז וכמה זה עולה? זה לא כל כך פשוט. והנה חלף המועד. אמנם עדיין אינכם חשים. שאתם להוטים להפוך להורים לתינוק הזה, אך בפועל בוצעה ההחלטה להפוך להורים. זמן ההמתנה ואי־ביצוע ההחלטה על הפלה אף היא החלטה. וכך בעוד תחומים רבים – אי־החלטה פירושה החלטה.

טוב, בעצם רציתי לכתוב על פנויים ופנויות. על אילו המחפשים שנים על שנים בני זוג, משוכנעים שהם עושים מעשים רלוונטיים, היכולים להוליכם לקראת מטרה שהם מאמינים שהם שואפים אליה. ולא מאמינים שעצם החיפוש המתמשך פירושו החלטה להתקע ולא לזוז קדימה.

החמצה גורלית

כל המחפשים משאירים מאחוריהם שרות הזדמנויות חרוכים. נשים, שהחמצת – גבר אחר נהנה מהן. והגברים שפסלת וחלפת על פניהם – התיידדו עם אחרת. ונותרתם רק המחפשים, לבדכם. אתכם רציתי לדבר, אך אני יודע כי קשה לדבר איתכם מבלי להרגיז אתכם. אז כתבתי על מחפשי דירות. שיהיה לכם קל יותר להתייחס לעניין.

הקושי בביצוע החלטה איננו המכשול האחרון. הן בעברה השני של ההחלטה נמשכים כל החיים הלאה. אילו שהחליטו סוף סוף לגור יחד – ממתינה להם עוד עבודה רבה בבניית הידידות שלהם. אז מי שתקוע בחלק של טרום־עשיה, יהיה בפיגור מצטבר.

להחליט, למשל, להפגש כברת זמן עם מישהו, ולא חשוב עם מי, מוליך אותך ואותה קדימה. אל תהיה תמים. זו איננה החלטה גורלית, לנצח. ההסתברות, שמן ההחלטה לקיים מספר פגישות תתפתח ידידות ותיקה לאורך שנים, היא עדיין מועטת. אתה רק מעניק לעצמך סיכוי מסויים והתנסות מסויימת. ותו לא. על מנת שתהפכו לזוג, עליכם לעבור בהצלחה התנסויות רבות ולהתגבר על מהמורות רבות ושונות.

צאו לפגוש את הקשיים הממשיים הרבים ואל תתקעו סתם כך, ממש לפני ההתחלה, מחטטים ומחטטים ונוברים בפרטי פרטים חסרי ערך ומחמיצים את עיקר ההתנסות. ■

היפנוסקס, למי שלא עומד לו

(המשך מעמוד 19)

"אתה מהפנט יותר טוב ממני", אומר לעתים ורניק לפציאנט זה או אחר, אשר עקב חוויה שלילית שעבר, שוטף לעצמו את המוח, בכל פעם מחדש, כל אימת שנכנס למיטה עם אשה: 'אני שוב לא אצליח, ובטח שוב לא יעמוד לי'. אדם כזה – הוא מסביר – נמצא כבר זמן רב במצב של היפנוט עצמי שלילי ו"מה שאני עושה הוא לנסות לשנות את תוכנת המחשב, שהאיש הכניס לעצמו לראש. תפקידו של המטפל הוא, בין היתר, לזהות את ההיפנוזה העצמית הזאת".

במקרים נדירים בלבד יש צורך בהיפנווה עמוקה, כאמצעי להגיע ביתר קלות אל הדברים היותר נסתרים של התודעה, ולאפשר גישה יותר נוחה לטיפול. בדרך כלל, די בהרפיה, במחשבה מודרכת, במצב של חצי עירנות, על מנת להגיע לאפיק תיקשורת טוב ונוח עם הפציאנט.

לפעמים, עצם הגילוי הזה ש"הזין מדבר אליך, שיש לפענח את המסר שלו, לחיות בשלום איתו", הוא כבר פתח טוב לקראת יציאה מהמבוי הסתום, וסוג של היפנוזה בפני עצמו. גם תיאור מוחשי של הבעיה: "אתה כמו כלב שרודף אחר הזנב שלו", פועל בכיוון דומה.

דוגמא? אחד הפונים, עם תלונה של כשלון במיטה, היה דווקא גבר, הידוע כאחד הדון־ז'ואנים היותר מפורסמים בעיר, נשוי, עם רקורד של הצלחות רבות מן הצד. מתברר שניסה את כוחו עם אשה מסויימת, וכאשר השניים היו במיטה, משימתו לא עלתה בידו. האיש נכנס לפאניקה איררה ולא יכול היה לשאת את תחושת הכשלון.

בבירור קצת יותר מעמיק הובהר, שמדובר באשתו של חברו הטוב. אילו הפרשיה אכן היתה יוצאת לפועל ומעשה הבגידה היה מתגלה ברבים, (כפי שאכן קורה, בדרך כלל), עלול היה הדבר להמיט שואה על האיש. כל אנשי סביבתו היו מנדים אותו.

"הזין פשוט ניסה להגן עליך", פירש לו המטפל, והעצה שנתן לו היתה להניח לאותה אשה ולנסות עם אחרות, פחות מאיימות על שלוות הנפש שלו ושל משפחתו. האיש טילפן כעבור זמן כדי להודיע שהכל בסדר והוא מתפקד כהלכה, עם נשים אחרות.

נמר במיטה

כאשר מגיע אדם ודורש "טפל בי בהיפנוזה, ועשה אותי נמר במיטה", הדבר אינו ניתן מבלי לברר קודם את הסיבה לתיפקוד הלקוי של הגבר (ובאותה מידה של האשה). זה יכול להיות בהרבה מקרים פועל יוצא של מערכת יחסים גרועה עם בת הזוג. לכן, שיקום מערכת היחסים בכללותה – במידה שניתן – עשוי לפתור את ליקויי התיפקוד המיני.

החברה המאצ'ואיסטית שלנו מלמדת, שכל הגבריות טמונה בגודל הפין ובחוזק, במספר המישגלים שהאיש יכול להפיק ביחידת זמן. דרושה ממש למידה מתקנת, כדי להבין כי מיניות זה לא רק זה, אלא גם מתיקות המגע, הליטוף, הרכות, הריכוז הנעים, ההרגשה הטובה של להיות ביחד.

עם הקטע של הגדרת ההיפנוזה יש תמיד קושי, גם למטפלים עצמם. "אפשר להגדיר אותה כנתיב יותר ישיר לליבו, למוחו של האדם, לאינטואיציה שמעבר למסננת ההגיון והשכל", מסביר ורניק. "זהו מצב המאפשר לאדם להתעמק במציאות הפנימית שלו, עם אוצר החוויות, הזכרונות, חוכמת הנסיון, שבדרך העירות הרגילה איננו בקשר איתה. ההיפנוזה משהה את הניתוח ההגיוני, הביקורתי, שמפריע במצב של העירנות הרגילה לקלוט היטב את המסרים".

תוך כדי התהליך נותנים לאדם עצמו להחליט, האם הוא רוצה להיכנס להיפנוזה יותר עמוקה, או די לו במצב שהגיע אליו. ברוב המקרים הוא מגיע להיפנוט עצמי, ומהרגע שסיגל לעצמו את הכלי הזה, הוא יכול להשתמש בו בכל עת, גם ללא עזרת המטפל.

השיטה של היפנוזה עמוקה, שבה המטפל אומר למטופל: "כשתתעורר, הכל יהיה בסדר", עובדת רק במקרים מעטים. "זה רק מוכיח שאני מהפנט טוב, אך לא שהאדם יכול לעבוד על עצמו", מרגיש ורניק. "המסר שאני מעביר לפציאנט הוא: אני רוצה, כי בהיותך במיטה, תהפנט את עצמך לא בצורה שלא תדע מה אתה עושה, אלא שתהנה מהתהליך כולו".

עקרונית, ניתן להסתייע בה בכל סוגי ההפרעות בתיפקוד המיני של הגבר, כמו אין־אונות, פליטה מהירה, פליטה מושהית או חוסר עניין במין. במונח "אימפוטנציה" הם מלהשתמש. "להדביק לאדם תווית של אימפוטנט זה חלק מההיפנוזה השלילית", מסביר הסקסולוג. "זה כאילו לומר לו: 'אתה חדל אישים, אתה לא שווה כלום', כאשר האמת היא שפשוט יש לו בעיה, וגם היא ניתנת בדרך כלל לפתרון. מלבד הקושי הזה, האיש יכול להיות אדם מצליח מאד בעסקים, אולי אפילו דמות כובשת, בעל קשרים חברתיים נהדרים. אין טעם להטיל עליו סטיגמה".

מתברר, כי בהרבה מקרים ניתן להגיע במדויק לחוויית הכשלון הראשונה – נסיון למישגל, כשהאיש היה צעיר, ולא הלך לו. בפעם הבאה – היה כבר מלא חרדה פן ייכשל שוב, וכך מתחיל מעגל הקסמים. פעמים אחרות, מדובר בניצול מיני בצורה זו או אחרת, אשר הותיר עקבות עמוקים. בעזרת ההיפנוזה, ניתן לשחזר אותה התנסות ראשונית, לעבד אותה מחדש, ואפילו לצאת ממנה לפתרון חיובי.

ורניק מספר על מקרה של גבר נשוי, בן 40, אב לילדים, שהגיע לטיפול משום שאיננו מסופק מיחסי המין שלו. הוא מתפקד, אך לא בצורה המניחה את דעתו ומסבה לו עונג. במצב של היפנוזה יצא התצה הסיפור כולו, שהחל בהיותו בן 19. בזמנו, הוא היה בעל דימוי עצמי נמוך, משוכנע שהבנות לא ירצו בו, אלא אם כן יעניק להן חוויה מינית שכזו, שאף אחר איננו מסוגל לספק להן. הבחור לא ראה במיניות משהו שנועד לתת לו הנאה, אלא הפך למשרת מיני. בתוך תוכו, הוא רצה גם להנות, ומשהו בקרבו התנגד להפיכתו למכונת מין. "הזין שלך רצה להגיד לך שזה לא טוב", הסביר המטפל.

מבחינת מהירות הפליטה, יש לוורניק דיעה נחרצת: כל הגברים גומרים מהר. לרוב הגברים לוקח בין 30 ל־90 שניות של גירוי אפקטיבי כדי לגמור. לרוב הנשים דרושות בין חמש ל־20 דקות כדי לגמור, כך שהפער העצום מביא למסקנה ברורה: מבחינת צרכיה של האשה, כל הגברים גומרים מהר מדי. אבל כמובן, ישנו גם עניין השליטה בעזרת השיטה "סע־עצור", כלומר לזהות את הרגע שלפני הפליטה ולהפסיק, להשהות את התענוג, כדי להתחיל מחדש בתהליך הגירוי עד לנקודת השיא, וחוזר חלילה.

"לפולט המהיר בגלל התרגשות־יתר יש כבר בראש תסריט של האופן שבו מתנהל המישגל שלו", מסביר ורניק. "בהיפנוזה, אני מנסה לשנות לו את התסריט. בין היתר, אני מציע לו שישנה את אופן ביטוי הריגוש. למשל, הוא יכול לומר בפשטות לבחורה: את מרגשת אותי. אם הוא רוצה, הוא יכול לבכות. הפתרון הוא בהתאם לאדם המסויים, ומעולם איננו כללי, וטוב לכל אחר".

ניתן להיעזר בהיפנוזה גם בטיפול בשני בני הזוג. אפשר, למשל, ללמד את האשה כיצד להכניס את בן הזוג שלה להרפיה ולהיפנוזה קלה, כדי לשפר את עניין התיקשורת ביניהם – ואת ההנאה של שניהם.

ההיפנוזה והחוק

מזה שנתיים יש בישראל חוק, המגביל את השימוש בהיפנוזה לצרכי ריפוי בלבד, ורק בידי אנשי מקצוע: רופאים, רופאי שיניים, או פסיכולוגים. השימוש בהיפנוזה לצרכי בידור על במה הוא כבחינת עבירה. במקביל, נוסדה האגודה הישראלית להיפנוזה, שפרופ' מוריס קליינהאוז, אבי השימוש בהיפנוזה בארץ, הוא היו"ר שלה. האגודה, שהיא גוף וולונטארי, מקבלת על עצמה את ציווי החוק ודרישות משרד הבריאות, ומקבלת לשורותיה רק את מי שעבר את ההשתלמויות המקצועיות הדרושות, או צבר מספיק ותק בשימוש בהיפנוזה לצרכי תראפיה. ■

· להיטי השנה
עכשיו – בוידיאו שלך בביתו

ג'ק ניקולסון	יול ברינר, ג'ינה לולובריג'ידה	לילדים
שר	שלמה המלך	● תום סויר
המכשפות מאיסטווק	ומלכת שבא	● ג'ין ווילדר – ממלכת השוקולד
סרט השנה!	קלאסי – מומלץ!	● מצויר – ספידי גונזלס

מופץ ע"י החברה הכללית למוסיקה (1973) בע"מ – הד ארצי
רחוב החילזון 4, רמת־גן, טלפון 03־7525654

עדנה כצנלסון
פסיכולוגית חינוכית

על מה שילדים אינם מדברים

ילדים רבים מתנהגים כמו אחד מארבעת האחים מן ההגדה, זה "שאינו יודע לשאול".

אם אושפזה בבית־חולים. כשחזרה הביתה, לא היו הדברים כתמול שלשום: המבוגרים הסתובבו בפנים מודאגות ורציניות; אמם השתנתה מאוד והיא מוגבלת, כאובה, עצובה, והילדים – לא שואלים מה קרה. אבא עזב את הבית במהלך ריב ולא ברור אם ישוב, היכן הוא נמצא ומה צפוי בהמשך. ולמרבה הפלא – הילדים לא מעלים את הנושא ואינם מבררים מה העניין. אב פוטר מעבודתו, המשפחה בחובות גדולים, ההורים מוטרדים מאוד – והילדים כאילו אינם שותפים ליריעה ולדאגה. הם לא מעלים את הנושא ואינם פונים למבוגר בבקשת הסבר.

הורים לילדים אלו, סבורים ש"דממת אלחוט" מעידה על כך שהילד אינו מתעניין בנושא ומעדיף לא לפתוח את תיבת הפנדורה. הוא מתנהג כמי שלא שמע, לא ראה ואינו מדבר, כאילו אינו חש שמשהו מתרחש מתחת לאפו. הורים רבים אף רואים בהתנהגות זו "הוכחה ואסמכתא" לכך שהילד לא חש בשינוי וטרדות היומיום מעסיקות אותו יותר ממה שהתרחש בבית.

להעיר כלבים

הורים למתבגרים הנשאלים האם נתנו הסברה מינית לילדיהם מספרים, לעתים, בתשובה שאילו הילד רצה לדעת, היה פונה ושואל. אם לא עורר את הבעיה, מדוע צריכים ההורים "להעיר את הכלבים מתרדמתם" ולפתוח את הנושא?

ובאמת, מדוע הילדים אינם תובעים הסבר? שואלים? מעלים תהיות?

לתופעה זו כמה הסברים:

★ נושא שעליו לא מדברים, לובש צורה מפחידה ומאיימת, עד כי הילד מרחיק לכת בדמיונו וחושב על הגרוע מכל. הדבר כל כך מפחיד, עד שאינו מעז לדבר.

★ רממת התקשורת מהווה אות לכך שההורה אינו מוכן או אינו יכול או לא מסוגל לדבר על הנושא. הוא הופך ל"טאבו" ונזרק לפח הנושאים שעליהם נגזר אלם – כמו מין, מוות, כשלונות וכדומה.

★ לילדים, בעיקר ילדי גן או ילדים בראשית צעדיהם בבית־הספר, נדמה שלמלים יש "כוח מאגי" ודיבור על הנושא מהווה כשלעצמו סכנה. כשמדברים על מוות – אפשר להרוג; שיחה על מחלה – מסכנת את נשוא השיחה (גם למבוגרים יש שרידי חשיבה מאגית, כשאנו נמנעים מלהזכיר את המלה סרטן במפורש ומדברים על מחלה "קשה", "המחלה ההיא"; או כשאנו מדברים על מוות במונחים עקיפים).

★ לעתים מפרשים הילדים את ההימנעות משיחה כאות לכך שההורים אינם כתובת לנושא הנדון. לכן צריך לנסות לחפש תשובות או למצוא פתרונות במקום אחר; לפנות לחברים, להיזון מרכילות, להציב מארב לשיחות טלפון של ההורים, לפנות לירחוני מין, לסרטים פורנוגרפיים או למקורות דומים.

דווקא על נושא שהכי רוצים לדבר, חוששים לשוחח כיוון שהוא מפחיד, כאוב, רגיש או לוחץ מאוד. העובדה שהילד אינו פותח בשיחה, אינה בבחינת הוכחה שאינו מוטרד. לעתים ההיפך הוא הנכון. לא ייתכן שילד לא יהיה מוטרד מבטנה התופחת של אמו (גם אם לא שאל לפשר השינוי), לא יתמה מדוע אבא נעלם מן הבית, או מה קרה לאמא שהשתנתה לאחר אישפוזה.

אם אכן היה הילד אדיש לתופעות אלו, היינו צריכים להיות מוטרדים ומודאגים מדוע שהילד מנותק מן הסביבה ואטום לשינויים המתרחשים סביבו. אנו כהורים מנסים להגן על עצמנו; כאשר אנו בורחים מהתמודדות עם קושי מאחורי מסווה הקביעה . הילד לא שאל ולכן – כאילו – אינו ער לנושא.

אלא שלילדים יש רדאר רגיש מאוד לגבי הנעשה בביתם, בסביבתם ולמה שקרה לאנשים הקרובים אליהם. גם אם אינם מדברים על הנושא בגלוי, נמצא בהתנהגותם רמזים עקיפים לכך שהם מוטרדים. הם מגיבים בירידה בריכוז, בלימודים, פגיעה בקשרים החברתיים, בתיאבון, בשינה, במצב הרוח, עלייה בתחלואה, או בדרכים אחרות. המבוגר צריך לקחת יוזמה ולפתוח בשיחה ולא לחכות שהילד יעורר את הבעיה.

כיצד נדע באיזו דרך לפנות אל הילד שלא יזם שיחה? על איזה שאלות יש לענות? מה מטריד אותו? בשיחה עם הילד צריך לנסות לברר מה היה רוצה לדעת. מי שאוזנו קשובה להמיית ליבו של הילד, יקלוט ממנו על מה היה רוצה לדבר, מה חשוב לו, על מה היה מבקש לדעת יותר.

אין לבוא עם נאום מוכן ואין צורך לספר הכל; חשוב ללכת עם מה שמטריד את הילד תוך כדי דיאלוג עמו. יהיו ילדים שירגעו רק אם יוסבר להם העניין בפרוטרוט, ואחרים יבקשו רק מידע כללי. העיקר הוא שידעו שמותר לשוחח על הנושא; שהמבוגר אינו בורח ונמנע מלדבר – ושניתן לשוב ולפתוח את העניין כל אימת שירגישו צורך. הוא שנאמר במקורותינו: "וזה שאינו יודע לשאול – את פתח לו". ■

עליזה עולש

איזה משקפיים

שאלה: אני מרכיבה משקפים, ובכל הזדמנות בה יוצא לי להתאפר לשם יציאה, נראה לי האיפור מלאכותי ומכוער. כיוון שכך, בהרבה מקרים אני מעדיפה לא להתאפר בכלל, או פשוט לא להרכיב משקפים. האם תוכלי לייעץ לי כיצד להתאפר כך שהאיפור יתמזג יפה עם המשקפים?

דבורה.

תשובה: כיון ששאלת בנושא המשקפיים, אנצל הזדמנות זו כדי ליעץ גם בנושא בחירת המסגרת.

נשים אינן מנצלות במכסימום את הרושם המיוחד שמסוגלים המשקפיים לעורר, הבלטה רבה של העין עצמה. גם נשים שאינן זקוקות למשקפיים מטעמי ראיה לקויה, מרכיבות משקפי־שמש בקיץ.

כדאי, לדעת באיזה סוג של משקפיים לבחור, כדי שיהלמו את מבנה הפנים, את צבעם, והאיפור. הבעיה הראשונה היא בחירת צורת המשקפיים בהתאם למבנה המורפולוגי של הפנים.

★ לפנים עגולות: יש להמנע ממשקפים עגולים, סגנון ג'והן לנון. להיפך, יש לשבור את הצורה העגולה של הפנים בעזרת משקפיים דמויי שקד, הגדלים כלפי החלק החיצוני של העין ועולים כלפי מעלה. רצוי שגבת העין תקביל לקו המשקפיים; אפשר גם להעלימה מתחת למשקפיים עצמם.

★ לפנים מאורכות: משקפיים דמויי פרפר, כשהקצה העליון של המשקפיים מתרומם מעט מעל לגבה עצמה. את הגבות יש לצייר קצת בצורה מעוגלת, וכן את השפתיים על מנת שיצרו קשת קלה.

★ לפנים מרובעות: יש לבחור משקפיים מלבניים אבל החלק התחתון של המשקפיים צריך להיות מעוגל במקצת, כדי לרכך את הצורה המרובעת של הפנים. רצוי שהמשקפיים יהיו גדולים, ויעברו את האורך הטבעי של הגבה. הקשת התחתונה של העין תגביה את המראה הכללי של הפנים, וכך, יווצר הרושם של פנים מאורכות יותר.

★ לפנים מלבניות: משקפיים מלבניים גדולים, כשהגבה מצויירת בקו עולה במקצת מעל למשקפיים עצמם, על מנת לשבור את הקו המלבני.

★ לפנים משולשות: בעלות מבנה פנים משולשות יכולות להרשות לעצמן להפעיל את הדימיון באשר למבנה המשקפיים. הן יכולות לבחור בכל צורה של מסגרת הנראית להן, וכן לצבוע את הגבות, בכל צורה המוצאת חן בעיניהן.

★ לבעלות עצמות לחיים רחבות: בחרו במשקפיים העולים כלפי מעלה, הדבר ידגיש עוד יותר את עצמות הלחיים שלכן.

הבעיה השניה היא בהתאמת צבע המסגרת, שיהלום את צבע השיער:

★ לשחורות שיער: מסגרת לבנה, צהוב בהיר, כתום, ענבר, אדום בורדו, ירוק בהיר, כחול בהיר, בקיצור כל צבע שמתאים לשחור.

★ לשיער חום: מסגרת צהובה, שנהב כהה, כתום, אבן ארומה, כחול, ירוק, שחור.

★ לשיער אדום: שנהב בהיר, ענבר, ירוק רך, ירוק כחלחל, שחור. לא אדום ולא צהוב.

★ לשיער שיבה לבן: כל הצבעים, פרט לצהוב.

חשיבות רבה יש לאיפור העין עצמה מתחת למשקפיים וכן לאיפור הגבות. אם העדשות מגדילות את העין יש לעשות איפור מאד צנוע וקטן, מעט צללית וקו עין דק יספיקו. אם העדשה מקטינה את העין יש לעשות איפור עיניים חזק ובולט.

דליה מזורי

טוב שמן

מי אמר שחייבים לסבול מכאבי פרקים, מפסוריאזיס וממחלות אחרות הקשורות במערכת החיסונית בגוף?

יאיר לזרי, יבואן תכשירים רפואיים טבעיים, מנהל חברת אלעד, אומר שלא מוכרחים. בעולם התגלו באחרונה סגולותיו המרפאות של שמן הדגים, המכיל חומצות שומניות בשם אומגה־3 והוא החליט לייבאו לארץ.

על מעלותיו של שמן זה למניעת מחלות לב – ידוע. גם בארץ נוטלים אותו חולי לב, אך גם אנשים בריאים המשתמשים בו להורדת לחץ הדם או למניעת לחץ דם, להורדת רמת הכולסטרול בדם ולהפחתת צמיגות טסיות הדם, כדי למנוע יצירת קרישי דם מחוללי התקפי הלב.

ואולם, מסתבר שסגולותיו של שמן זה – רבות הרבה יותר. סל אפא, הוא שמו של התכשיר, המיובא לארץ בכמות של 320 מ"ג אומגה־3. הוא מרפא ומסייע למניעת שורה ארוכה של מחלות.

נתחיל בדלקת פרקים שגרונית. מסתבר ששלוש כמוסות ליום, בתוספת אספירין, יכולות למנוע את כאבי הפרקים המשתקים ולשפר את הפעילות הפיסיולוגית של מי שסובלים ממחלה זו; כך התגלה במחקר שנעשה בהרווארד. במחלה זו ובמחלות אוטואימוניות אחרות, הגוף מייצר פרוסטגלנדין E2 בשם אקוונואיד (חומר זה מופרש גם אצל חולי סרטן). שמן הדגים המיוחד הזה, מוריד את רמת הפרוסטגלנדין ומסייע בריפוי המחלות.

מניעת התפתחות סרטן

אך הלהיט עליו דווח באחרונה בכנס אימונולוגים בפריס, הוא יכולתו של התכשיר למנוע התפתחות גידולים סרטניים. חוקרת אמריקנית בשם ד"ר א' קרמלי, בדקה את השפעת שמן הדגים על חיות מעבדה ומצאה, שאכן חלה בגופם ירידה ברמת הפרוסטגלנדינים (שעל־פי ההשערה גורמים לדיכוי המערכת החיסונית ולחוסר יכולתו של הגוף להתגבר על הגידול הסרטני ולחסלו).

היא לא הסתפקה בכך ונתנה את התכשיר לחיות מעבדה, לאחר שהוזרקו לגופם חמרים מחוללי סרטן. שוב נמצא, כי שמן הדגים מנע את התפתחות הגידולים הסרטניים. השלב הבא היה להשתיל בחיות המעבדה גידולים סרטניים של ממש. למרבה הפלא, התגלה ששמן הדגים חיסל אותם. מחקר כזה לא נעשה בבני אדם – ואפשר להבין מדוע. אבל ד"ר קרמלי סבורה, ששמן הדגים המיוחד הזה אפקטיבי נגד מחלת הסרטן. בעיקר סרטן השד והפרוסטטה; אך תוצאות כימיות הצביעו על מניעת גידולים גם במעי, בריאות ובלבלב.

ואומגה־3 הן חומצות שומניות הנמצאות בדגי עמק מהים הצפוני הקר, ובמיוחד בסלמון. הסלמון בולע בעלי חיים מיקרוסקופיים – חצאי צמחים המייצרים את החומצות הללו ואוגר אותן בתאי השומן שלו. כך הן מגיעות אל המחבת של עמי הצפון. ואלה, כידוע סובלים פחות ממחלות, וממחלות לב בפרט.

מאחר שאת הדג הזה צריך לאכול טרי, כדי שתהיה לו השפעה על בריאותנו (לסרדינים בקופסאות השימורים אין את אותה השפעה), עיבדו בשבילנו את החומר, הכניסו אותו לכמוסות והרי לפניכם 10 גרם של דג סלמון או מקרל מרוכז בקפסולה. כדי להשיג אפקט בריאותי צריך לאכול – או לבלוע – מינימום 30 גרם (שלוש קפסולות) ליום. מאחר שזו אינה תרופה, אין לה כל השפעה מזיקה. ניתן להשיג בבתי טבע וגם בבתי המרקחת.

איך כותבים איידס

מבוקשים כתבי יד של חולי איידס, או נגועים במחלה, לצורך בדיקה גרפולוגית של כתבי היד.

הגרפולוגית חנה קורן, עורכת כבר שנים רבות מחקרים על הקשר שבין כתב היד למחלות ועל גילויין המוקדם של מחלות. היא מסוגלת עתה, לאתר מחלות כמו אסטמה, עוד לפני שנערכה לאיש בדיקה אבחנתית ולפני שהוא עצמו יודע על המחלה. "לא תמיד אני יודעת לקרוא למחלה בשם, אבל תמיד אפשר לראות בכתב היד את האזור הנגוע או הרגיש", היא אומרת.

אסטמה, למשל, מופיעה בכתב היד בצורת רגישות באזור של כלי הנשימה, בכעין הפסקות קטנות בקו של האות. כאילו לכותב קשה לנשום ויש לו הפסקות בנשימה, וזאת כאמור, עוד בטרם הוא מודע להן. מחלת האולקוס משתקפת בנקודה כמרכז האות, באזור המקביל לאיזור הקיבה.

אשר לסרטן, גרפולוג ידוע בשם קנפר ערך מחקר על גילוי מוקדם של מחלה זו בכתב היד, והגיע לדיוק של למעלה מ־90 אחוז.

איך ניתן לאבחן סרטן בכתב יד? ראשית, מסבירה חנה קורן, יש להגדיל את האות פי עשרת אלפים, רק כך ניתן לבדוק אותה. מכאן ברור שבעין בלתי מזויינת אי אפשר לאבחן שום מחלה. בהגדלה רואים טישטוש בקו, משהו לא ברור בו. ובנוסף לכך – שינויים בכתב היד במשך השנים: אם מציגים לגרפולוג מספר כתבי יד מהעבר ומההווה, הוא יכול לראות מתי מופיעים השינויים המצביעים על התפתחות הסרטן, אך גם כל מחלה אחרת.

מאחר שנושא האיידס מאד אקטואלי, היא מבקשת לחקור גם אותו, בהקשר לגרפולוגיה. היא עדיין לא יודעת אלו סימנים יהיו לכתב היד של חולה האיידס. "עוד לא ראיתי כתבי יד של חולים במחלה. אבל אם ישלחו לי – אחקור את הנושא ואז אני בטוחה שאוכל לאבחן את המחלה בשלביה המוקדמים ביותר", אמרה.

היא מעריכה כי סימני המחלה בכתב היד יהיו דומים לסימני מחלת הסרטן, מאחר ששתי המחלות קשורות במערכת החיסונית של הגוף.

היא מבקשת כי חולים, או מי שנגועים באיידס, ישלחו לה כתבי יד – רצוי גם מהעבר – כדי שתוכל להשוות ולחקור את הנושא. אשר לכתוב לה – אנונימית כמובן – לת.ד. 7234 חיפה, למכון לגרפולוגיה מעשית. ■

מילכה לסדן

מתחילים – ובורחים

הפעם הראשונה שבה שמעתי על התופעה היתה כשאילנה חברתי שאלה אותי תוך כדי נגיסת עוגה: "תגידי, שמעת על תסמונת השבועיים? נו, התופעה הזו, שלפיה בשבוע הראשון הוא מחזר כמו מטורף, החיים יחד נראים כמו חלום שלא מהעולם הזה, אתם מרחפים על ענני רומנטיקה שמעולם לא ידעת שיכולים להתקיים – וכעבור שבוע, פתאום, הוא כבר לא כל־כך זוכר להגיע לפגישות בזמן, קצת שוכח לטלפן וכסופו של דבר נגוז מהאופק כלא היה..."

למשמע התעניינותי הידידותית, אם מדובר בהתנסות אישית (הנחה אבסורדית למדי למי שמכיר את אילנה), מיהרה להבהיר לי כי מדובר בתופעה שעליה שמעה לאחרונה מפי כמה וכמה מכרות בשכבות גיל שונות, ושלפי מיטב ידיעתה נפגעו מה"תסמונת" הזו גם גברים.

אומרת הפסיכולוגית ורדה ויזלטיר, שאליה פניתי לקבל הערכה מקצועית יותר: "מובן שהתופעה קיימת וידועה", אמרה, "ואפילו נכתבו עליה לא מעט ספרים. אני מכירה אותה בשמות אחרים, כמו 'המאהב החומק ונעלם', 'איש הפגע וברח' ועוד".

לדברי הפסיכולוגית, ישנם כמה וכמה טיפוסי גברים שהתנהגות המתוארת לעיל יכולה לאפיין את יחסיהם עם בנות המין השני (אגב, יש גם נשים כאלה, אך נכון שמקובל לאפיין בכך גברים) ובמקום הראשון נִצבים אלה שלהם מתאימה האימרה המיוחסת לגרושו מרקס: "אינני מוכן להיות חבר במועדון המסכים לקבל חברים כמוני" כלומר, אנשים בעלי הערכה עצמית כה נמוכה, עד שכאשר הם מוצאים חן באמת בעיני מישהי, התגובה הפנימית שלהם על עובדה זו הינה משהו מעין "אני יודע שאני לא שווה הרבה. אם באמת מצאתי חן בעיניה סימן שגם היא לא מי יודע מה, אז מה יש לי לחפש אצלה".

סוג אחר של אנשים, שהבריחה המהירה מאפיינת אותם, הם גברים החוששים להיות לבדם. אלה הזקוקים לחברה מתמדת, לא חשוב אם היא באמת מה שחיפשו. התופעה קיימת גם אצל הרומנטיקנים, המוכרחים לחיות באשליות, כדי לתת קצת יותר טעם לחיים, אך מסוגלים לשמור על האשליה בדיוק פרק זמן שנחוץ לזו כדי להתגלות כבלתי מציאותית.

איך מתרחש התהליך? מה ההבדל בין נשים לגברים? האם מדובר באמת בשבועיים? איך ניתן לזהות מראש את טיפוס ה"חומק ונעלם"? האם ניתן למנוע היפגעות כתוצאה של בריחה כזו? כיצד?

אם הנושא מעניין אתכם, קוראי "סגנון", אתם מוזמנים להאזין הערב לתכנית ההכרויות הרדיופונית שלנו "חבר מאותו כוכב", לשמוע את שיחתה של ורדה ויזלטיר על הנושא ולהשתתף כאורחים בתכנית כשידור חי. כל מה שעליכם לעשות הוא לחבר לעצמכם כרטיס ביקור אישי קצר, לטלפן (ככר מהשעה 21.00, שעה לפני תחילת השידור) לטלפון הישיר אל האולפן: 03-266225, ו... להכנס לתכנית. להשתמע. ■

העשרנו את הטעם
הורדנו את הניקוטין

מריט
ההצלחה
המסחררת
בארה"ב

0.6 מ"ג ניקוטין בלבד

אזהרה: משרד הבריאות קובע
כי העישון מזיק לבריאות

תחביב

שרות "נאמא"

אל תזלזלו בביצים

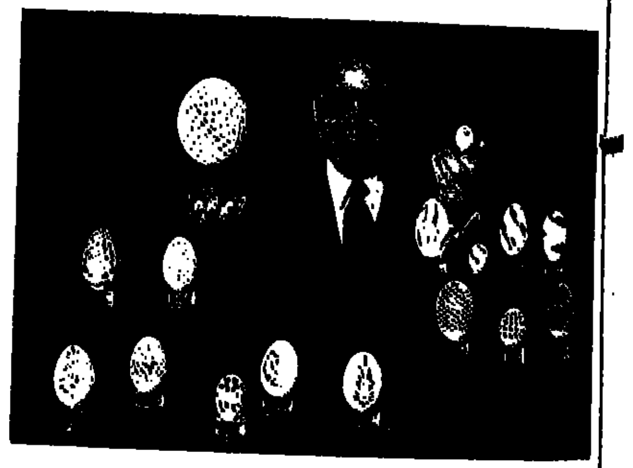

הגדה מספרת שכריסטופר קולומבוס השתמש בביצה כדי לשכנע את פטרוניו המלכותיים לממן את מסעותיו לחיפוש הדרך להודו, המסעות שהובילו אותו בסופו של דבר לגילוי אמריקה על אוצרותיה. אז אם לביצים ההן, הפרוזאיות, של תרנגולת, היה כזה כוח מופלא, מדוע שכל היצירות היפהפיות שמצולמות כאן לא יבואו גם הן מאותו מקור, תרתי משמע?

קליפות ביצים הן חומר־הגלם יוצא־הדופן בו בחר אמן צרפתי, גילברט טים סיט מניצה, להשקיע את כשרונות הפיסול והציור שלו. שגעון הביצים התחיל אצלו בעת שביקר פעם בקליפורניה, וראה בחלון־ראווה ביצה ענקית של בת־יענה, מפוסלת ומצויירת באופן גס למדי. הרעיון הלהיב אותו, אלא שכדרך הצרפתים – התחיל מיד לחשוב איך אפשר לעדן את העסק ולעשותו אלגנטי ו"מתוכשט".

אחרי נסיונות שנמשכו שלוש שנים הצליח למצוא את הטכניקה האופטימלית לרוקן את הביצים מתוכנן, להעביר אותן תהליכי־שימור שונים ואז לפסל בהן ולצייר עליהן, להדביק עליהן חומרים ואביזרים כמו קטיפה ופנינים, משי וחרוזי זכוכית ובקיצור – להפוך אותן ליצירות הנאות שבצילומים. ואל תחשבו שזה קל. רק בפשוטות שבהן הוא משקיע 60 שעות עבודה. באלה היותר מסובכות – לעתים שבועות שלמים.

זה משתלם, אתם שואלים? כנראה שכן. מחירי היצירות נעים בין עשרות למאות דולרים, תצוגות שלהן כבר ביקרו במוזיאונים בצרפת ובאנגליה והיפנים, שהתלהבו יותר מכולם, שלחו לא מכבר לצרפת צוות תהליכי העבודה של טים ואת היצירות המוגמרות. ■

בולים

בובות ביפן

הפסטיבאל הבינלאומי החמישי של תיאטרון בובות, נערך ביפן, בהשתתפות 30 תיאטרונים מרחבי העולם ו־30 נציגים מקומיים. לציון הארוע הו־נפקו 4 בולים של 60 ין כ"א. נראים בהם בובות מיפן, צ'כוסלובקיה, סין ואיטליה. הבובות לבושות בבגדי האופייניים לאותן מדינות.

ארבעה בולים נוספים שהונפקו ביפן, הוקדשו ליום כתיבת מכתב. הם מציגים ציורים מספרי ילדים, בהם: חתול עם מכתב, נערה שאיבדה את מכתב אהובה, צב נושא מכתב – ואגדה על מכתב המרחף באוויר.

ועוד מיפן. ועידה לנושא הרי געש שנערכה בקגושי־מה, יפאן, דנה ברו־קיום בין אדם והר געש. השתתפו בה נציגים מאוסטרליה, סין, אינדונסיה, איטליה, הפי־ליפינים ארה"ב וכמובן יפן. בול שהונפק לציון הארוע מציג את התפרצות הר הגעש סקורייאימה. זהו ההר הפעיל ביותר בעולם. למעלה מ־5,000 שנה הוא גועש ואינו מתעייף.

75 שנות מוסיקה

באוקטובר יונפק באוסטריה בול בערך 5 שילינג, המוקדש ל־75 שנה להקמת בית הקונצרטים הו־וינאי המפורסם. הבול מראה את חזית הבניין.

משחקים ביום החופשי

בפינלנד יונפק בול בערך 1.80 מרק, המראה קבוצת ילדים משחקים ומציירים. הבול מופיע במ־סגרת הפעילות החינוכית בקרב 110 אלף ילדים בני 4־6, המאורגנים בבתי־ספר של יום ראשון, היום החופ־שי ללימודים ולהורים.

400 שנה להולדת לה נן

אנטואן לה נן (1588־1648), צייר צרפתי, היה אחד משלושה אחים, כולם ציירים צרפתיים במאה ה־17. הוא צייר הרבה את חיי הכפר. אחד מציוריו הנמצא במוזיאון הלובר, מופיע על בול שיראה אור במונאקו ב־20 באוקטובר, בערך של 5 פרנק.

שערים עתיקים

שלושה בולים שהונפקו בלוכסמבורג בערכים של 12, 25 ו־20 פרנק, מציגים שער לארמון שנבנה ב־1780, שער לספריה הלאומית שנבנה ב־1720 ושער לכנסיה לותרנית בסגנון הברוק מ־1740.

כן הונפק בול של 12 פרנק לציון 30 שנה לייסוד הבנק האירופי להשקעות, שבו חברות 12 מהמדינות החברות בקהיליה האירופית. בולים אלה צויירו והודפ־סו בבית הדפוס הממשלתי של אוסטריה בוינה.

ברידג'

דוד בירמן

כך זכתה צרפת באליפות אירופה לצעירים

נבחרת צרפת הצעירה (עד גיל 25) זכתה באוגוסט השנה באליפות אירופה לצעירים, שנערכה בפלובדיב, בולגריה.

הנבחרת הורכבה מחמישה שחקנים בלבד, כאשר רק ארבעה מהם שיחקו את כל (!) הידיים בתחרות, ללא החלפה. אין ספק שדרושים נסיון ומיומנות רבים כדי לעמוד בעומס כזה ובהצלחה מירבית. אותם ארבעה שחקנים מייצגים את צרפת (יחד עם זוג בוגר נוסף) גם באולימפיאדה הנערכת בימים אלה בונציה, איטליה.

את נסיונם הרב הפגינו ביד שלהלן, במפגש נגד האלופים היוצאים מהולנד.

מחלק ודרום, אף צד אינו פגיע

	צפון ♠3 ♥86 ♦107 ♣AKJ98642	
מערב ♠QJ8742 ♥KJ10753 ♦J ♣—		**מזרח** ♠K10965 ♥AQ4 ♦964 ♣53
	דרום ♠A ♥92 ♦AKQ8532 ♣Q107	

ההכרזה היתה כך:

בחדר הפתוח (צפון – דרום הולנד):

דרום	מערב	צפון	מזרח
1 דיאמונד	2 דיאמונד	3 קלאב	4 ספייד
5 דיאמונד	5 ספייד	פאס	פאס
פאס			

בחדר הסגור (צפון – דרום צרפת):

דרום	מערב	צפון	מזרח
1 דיאמונד	2 דיאמונד	3 קלאב	4 ספייד
4 ללא שליט	5 ספייד	6 קלאב	כפל
פאס	פאס	פאס	

ההכרזה 2 דיאמונד בשני החדרים מראה שתי סדרות: ספייד והארט.

כאשר חלוקת הידיים היא קיצונית, כמו ביד דלעיל, לא קיימות שיטות הכרזה מדויקות אלא דרושים נסיון והתמצאות טובים במצבים השונים.

בחדר הפתוח השכילו הצרפתים "לקנות" את החוזה בהכרזת 5 ספייד, שיבוצע בנקל.

בחדר הסגור גילה השחקן הצרפתי בצפון התמצאות מצויינת והכריז 6 קלאב, שהוכפל. אכן, ההגנה מצאה את היציאה בהארט והחוזה הוכשל בלקיחה אחת.

בכל אופן היה זה נצחון לקבוצה הצרפתית בסך 350 נקודות (+450 בחדר הפתוח, 100– בחדר הסגור) ו־8 אי.אם.פי., בדרך לזכייתם במפגש זה ובאליפות כולה.

שחמט

שאול הון

קורצ'נוי מתאושש

לאחר תקופת שפל ארוכה, בה הודח גם מהמירוץ לאליפות העולם (לראשונה בקריירה העשירה שלו), מגלה קורצ'נוי סימני התאוששות. סגנונו הנמרץ והתחבולני גובר על גילו (57). באחרונה הצטיין בתח־רות גביע אירופה לקבוצות, חילק מקום ראשון בלוגא־נו, גבר בתחרות אימון על רב-האמן הצ'יליאני איוואן מורוביץ 2:4 וניצח באליפות הפתוחה בפריס. הנה נצ־חונו על אלוף צרפת.

קורצ'נוי — אנדרואט

1. ג4 ג5, 2. פ-ו3 כ6, 3. ה4 ר-ב7, 4. פ-ג3 פ-ו6 (פיתוי לקידום ה5, בתקוה ללכדו אח"כ), 5. ה5 פ-ו8, 6. ד4 ג:ד, 7. מה:ד4 (דוקא כך, פ-ו3 נשאר להגנת ה5) ר:פ (מוותר על הרץ להחלשת ה5), 8. ז:ר פ-ג6, 9. מה-ה4 ו6, 10. ר-ו4 ר-ח6 (שוב להחלשת התמיכה ב-ה5), 11. 0-0-0 ר:ד+, 12. מה:ר מה-ב8 (שחור הצ־לית, על 13. צ-ה1 יבוא ו6!, אבל קורצ'נוי ראה יותר), 13. מה-ד2! מה-ב7 (על פ:ה5 יבוא 14. ו4 מה-ב7, 15. ר-ח3), 14. ו4 פ-ח6, 15. ר-ח3 0-0-0, 16. צח-ו1 מ-ב8, 17. מ-ב1 צח-ו8, 18. ר-ז2 מה-ג8, 19. מה-ד5! (אחיזה איתנה במרכז ומשתק את פ-ג6) א6 (למנוע פ-ב5), 20. צ-ד2 (מכין הקרבת מלכה) מ-א7, 21. צז-ד1 פ-ו5, 22. פ-א4 ה6, 23. מה:ד7+! שחור נכנע, על צ:מה יבוא 24. צ:צ+ מ-ב8, 25. פ:ב6 וזוכה.

★ אנגליה: באליפות המדינה ניצח רב אמן יונתן מסטל, 8.5 מ-11. אחריו צ'נדלר, מורשר ופליר 8. בתחרות וסטמינסטר בנק ניצחו מייקל אדמס (בן 16) וטרוור (בן 19) – כ"א 6 מ-9. אדמס צבר בכך ציון ראשון לרב-אמן! (רק בובי פישר וקספרוב הקדימוהו מבחינת גיל בהישג כזה). הנה סגנונו.

וטמן — אדמס

1. ה4 ה6, 2. ד4 ד5, 3. פ-ג3 ר-ב4, 4. ר-ד3 ה:ד, 5. ר:ה4 פ-ו6, 6. ר-ד3 (מקובל 7. ר-ו3 ג5, 7. פז-ה2) ג5 (אסור מה:ד4? בגלל ר-ב5+), 7. א3 ר-א5, 8. ר:ג5 ר:פ+, 9. ב:ר פב-ד7, 10. ר-ה3 מה-ג7, 11. פ-ו3 0-0, 12. 0-0 ה5, 13. פ-ד2 פ:ג5, 14. ר-ז5 ה4!, 15. ר:ו6 הד3, 16. ר-ד4 ד:ג2, 17. מה:ג2 (ללבן חולשת רגלים) פ-ה6, 18. ר-ה3 ב6, 19. ו4? (נחלשת הגנת המלך) ר-א6, 20. צו-ה1 צא-ד8, 21. מה-א4 פ-ג5, 22. מה-ג2 פ-ד3 (שחור שולט בשדה), 23. צ-ו1 צו-ה8, 24. צ-ו3 ר-ב7, 25. צ-ח3 ז6, 26. צ-ו1 צ:ה3! (ניצול שגי־את 19. ו4), 27. צ:צ מה-ג5, 28. פ-ג4 ב5! (עדיף על מה:פ), 29. מ-ח1 ב:פ, 30. מה-ה2 ר-ג6, 31. ו5 צ-ב8, 32. צ-ז3 צ-ה8, 33. מה-ד2 מה-ה5, 34. ו:ז ח:ז6, 35. מה-ח6 (מאיים צ:ז6+) מה-ו5!, 36. צ-א1 (36. צ:מה? צ-ה1X) פ-ה1, 37. מ-ז1 צ-ה2 לבן נכנע.

★ פיתו: אליפות "אליצור" הפתוחה (7 סיבובים), לזכר ד"ר רב אליך, תיפתח ביום ו' הבא ברח' מוהלי־בר 10.

סיום מס' 151

באליפות ארה"ב ניצח סיראוואן (לבן) את קוגן בתחי־בולת יפה. איך?

■ [illegible]

ירחון גדול לילדים

צ'ופר

למנויים ולמכירה בכל דוכני העיתונים

העניקי לבתך/בנך צ'ופר אמיתי:
מנוי שנתי על צ'ופר *

פרס מיוחד לכל מנוי:
בובת "ברבי" או 3 קופסאות "לגו"

★

צ'ופר – כל חודש:
72 עמודים • סיפורים • שירים •
קומיקס • תשבצים • חידות •
מדורים להפעלה עצמית • מדבקות

מחיר מנוי לשנה (12 גליונות) כולל הפרס המיוחד – 45 ש'

(*) – העיתון יגיע מדי חודש לבית המנוי בדואר

לכב'
"צ'ופר" (מעריב בתבי־עת) – מחלקת המינויים
ת.ד. 20.000
תל־אביב 61.200

שם המנוי (משפחה)________ שם פרטי________ תאריך לידה לועזי (מלא)________
רחוב________ מס'________ שכונה________ עיר________
מיקוד________ ☎(בבית)________
השי המבוקש (נא לסמן): □ בובת "ברבי" □ 3 קופסאות "לגו"
מצ"ב המחאה מס'________ של בנק________ ע"ס 45 ש'.
השולח:________ כתובת________ עיר________ ☎(בבית)________

מן תעשית שימורים, מזון ודגים
חוגגים 30 שנה
מפעל: א"ת עכו, טל. 04-811301
משרד ראשי: ז'בוטינסקי 35 רמת־גן
טל. 03-7512079, 03-7511226

לחברת מן
שגשוג והצלחה בהמשך
תדביק מדבקות באיכויות הגבוהות ביותר
אליהו הנביא 2 חיפה, 04-662755, 04-663370
עוזיאל 9 ר"ג, 03-5792851/2

לחברת מן
המשך שיתוף פעולה פורה
דר־פלסט בע"מ
יצור קופסאות ואריזות מפלסטיק לתעשית הסלטים, הדגים והמזון
קרית מוצקין, 04-733047, 04-714572

לחברת מן
המשך שיתוף פעולה פורה
חברת "השמירה" בע"מ
רח' בן־עמי 44 עכו
טל. 04-917915, 04-919693

לחברת מן
עלו והצליחו!
דפוס קואופרטיבי אות בע"מ
הרצל 61 חיפה, טל. 04-667718, 04-726004

לחברת מן
שפע ברכות
קומט ד. טננבום בע"מ
סגרי מתכת לצנצנות ובקבוקים
א"ת הרצליה, טל. 052-555307

תעשיות מרסי עפולה בע"מ
זכו בתואר "השם הנבחר" 1988
בענף גרבי נשים
אזור התעשיה עפולה עלית, ת.ד. 2138 עפולה
טל. 3–06-523751, פאקס.: 06-591540

לתעשיות מרסי בע"מ
שגשוג והצלחה תוך שיתוף פעולה פורה
יוקלו' זאב
סוכן דלק עפולה והסביבה
תחנת דלק עפולה – סיכה, רחיצה
רח' חטיבה 9, טל. 06-596661/06-93154

לתעשיות מרסי בע"מ
בהצלחה
נילטרק' בע"מ
חוטי סטרץ'
טל' 03-808721

לגרבי מרסי
ברכות לבביות
מ.ר.ב. מחשבים
טל: 04-333845/6

לתעשיות מרסי בע"מ
שגשוג והצלחה בהמשך
קרקום תעשיות בע"מ
ייצור ושיווק שקיות ניילון
טל. 06-577277

לתעשיות מרסי בע"מ
שגשוג והצלחה תוך שיתוף פעולה פורה
דפוס העמק עפולה בע"מ
א. התעשיה עפולה עלית
טל. 06-522131

לתעשיות מרסי בע"מ
הרבה ברכות לתנופה בהמשך
סריגי דני
ייצור ומכירה של סריגים אופנתיים
רח' קיבוץ גלויות 26 ת"א, טל. 03-834416

קונדיטורית י.ח.ט. בע"מ
בבעלות פרידה ומשה יוחננוף
חוגגת 20 שנה
ותחילת קו יצור חדש
מתמחים בעוגות לאירועים, עוגיות ודברי מאפה מכל הסוגים, קצפות, עוגות קרות. מכירה בסיטונאות וליחידים.
חנות המפעל: רח' בן צבי 318, רמת־אליהו ראשל"צ, טל. 03-9615924, 03-9614737.

למשה ופרידה יוחננוף
עלו והצליחו המשך שיתוף פעולה
טעם ישראל
יצרני ממתקים לקקנים
מרשמלו הן חיוך וממולית
א.ת. ישן ראשל"צ 03-9693211

לפרידה ומשה יוחננוף
המשיכו בקו זה – שנה טובה ופוריה אתכם לאורך כל הדרך
יואלה ויורם עמיר מקונדיטורית עמיר
סולד 6 חולון, 03-841821

לפרידה ומשה יוחננוף
המון ברכות חמות
משה נפשי
ציוד לקונדיטוריות ומטבחים
ז'בוטינסקי 26 ר"ג 03-720147

לפרידה ומשה
שאו ברכות חמות
קוריאט שמואל סוכנויות לביטוח
קרית־גת, 051-881131 051-884101

לקונדיטורית י.ח.ט.
שאו ברכה
מגדל ושות'
יבואן חומרי אריזה
03-449133

למשה ופרידה
עלו והצליחו
מאפיים אלקטרוניים
גולדמן יצחק
רמב"ם 31 גבעתיים
03-324301

לקונדיטורית י.ח.ט.
שאו ברכה
אסתר ויוסי עמיר
מקונדיטורית עמיר
בונבון וא.י. עמיר
סוכנויות בע"מ
03-847966

לקונדיטורית י.ח.ט.
אתכם ביד אחת להצלחה
א.א. צרפתי בע"מ
סוכנות
חברת "המלח"
יבוא: סוכר
וחומרי גלם לתעשיה
03-811162 – 631402

לקונדיטורית י.ח.ט.
שאו ברכה
שלום שיתעודה
ספק קמח וסוכר
03-841954

למשה ופרידה
עלו והצליחו המשך שיתוף פעולה
טית בית שוק השלושה
שווק מרגרינה וחומרי גלם לקונדיטוריות ומאפיות
03-324987

לקונדיטורית י.ח.ט.
עלו והצליחו
קירור שביט בע"מ
שלום שביט והצוות
מסילת ישרים 74 ת"א
379555

למשה ופרידה
המשך מוצלח
האחים פפושדו בע"מ
03-805104

חשמל
חוגגת את פתיחתה
[illegible]
בני־ברק, 5513941

לחיש חשמל
בהצלחה
ממתכת וקס בע"מ
ייצור מכונות, קונסטרוקציות
וציוד לקירור ומיזוג אוויר
בני־ברק, 03-5518623

לחיש חשמל
שפע ברכות
מסקנים קסקטס (1965) בע"מ
03-5516464

לחיש חשמל
עלו והצליחו
סיסי בע"מ
רמת־גן, 03-9616403/4

ספרית מעריב

אל ניחוח הצמח וטעם הארץ
יוצאים עם
ילקוט הצמחים
מאת נסים קריספיל

צמחי הרפואה והתועלת של ארץ־ישראל: תיאור, פולקלור, מתכונים בלעדיים ותעשיית שדה • הופיעו 4 כרכים

בקשו בחנויות הספרים ברחבי הארץ ובחנויות ספרית מעריב:
תל־אביב, דרך פ"ת 72א' • ירושלים, הלל 16 • חיפה, בן־יהודה 29 • באר־שבע, קק"ל 90

נעלי קסנדרה
Kassandra
ניתן להשיג
בבקתת העור – באר־שבע
ראה מודעה בעמ' 29

חצי מיליון צעירים כבר קוראים את "מעריב לנוער" ומה עם ילדך?